

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Резонанс

Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru

№ 45

20 червня 2013 р.

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань
Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 45 2013

Для керівників та їхніх референтів

Засновники:

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Головний редактор

В. Горовий, д-р іст. наук, проф., заступник гендиректора НБУВ

Редакційна колегія:

Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна

Заснований у 2003 році
Виходить двічі на тиждень

Адреса редакції:

НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна
Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03
E-mail: siaz@pochta.ru
www.nbu.gov.ua/siaz.html

Передрук — тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2013

ЗМІСТ

У центрі уваги 3

Аналітичний ракурс

Потіха А.

Послання Президента України до Верховної Ради
у відгуках експертів **4**

Симоненко О.

Об'єднавчий з'їзд ВО «Батьківщина»:
структурні та концептуальні аспекти **15**

Горовая С.

Президент В. Янукович и оппозиция: диалог стартовал?.. **33**

Законодавча влада 38

Виконавча влада 47

Політика 64

Економіка 70

Економіка України в контексті
світових кризових тенденцій..... **74**

У ЦЕНТРИ УВАГИ

М. Ставнійчук: Україна послідовно здійснює конституційно-правову модернізацію на основі європейських стандартів

19 червня у штаб-квартирі НАТО у Брюсселі під головуванням Генерального секретаря Альянсу Андерса Фога Расмуссена відбулося засідання Комісії Україна – НАТО на рівні послів, присвячене питанню реалізації в Україні конституційної реформи.

Про зміст конституційних перетворень та основні кроки, що здійснюються Україною в цій сфері, постійних представників держав-членів Альянсу поінформувала радник Президента України, керівник Головного управління з питань конституційно-правової модернізації Адміністрації Президента України М. Ставнійчук.

Вона наголосила, що основною метою конституційного процесу є вдосконалення положень Конституції України відповідно до усталених європейських стандартів, насамперед у сфері прав і свобод людини, демократії і верховенства права. З огляду на це пріоритетним завданням конституційного процесу є створення належних умов для судової реформи, побудови публічної влади на засадах взаємосприяння, балансів, стримувань і противаг. Ключовим є також питання забезпечення реального народовладдя. Крім того, під час продовження конституційної реформи важливим є питання приведення до європейських стандартів інституту прокуратури в Україні.

Окрему увагу було приділено діяльності Конституційної асамблеї, у рамках якої триває змістовна робота з підготовки пропозицій щодо оновлення Конституції України, зокрема з огляду на заплановане на 21 червня пленарне засідання Асамблеї, на якому буде розглянуто проект концепції змін до Конституції.

Представники країн-членів Альянсу позитивно оцінили зусилля України, спрямовані на реалізацію масштабних

внутрішньодержавних перетворень, у тому числі в контексті виконання критеріїв для підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, узгоджених під час XVI саміту Україна – ЄС у лютому поточного року.

У своїх виступах учасники засідання наголосили на важливості продовження співробітництва між Україною і НАТО в рамках виконання річних національних програм. Учасники засідання КУН високо оцінили взаємодію НАТО з Україною та підтвердили готовність продовжувати партнерство з нашою державою під егідою Комісії Україна – НАТО й поглиблювати його шляхом інтенсивних контактів з Україною на всіх рівнях (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua/news/28047.html>). – 2013. – 19.06).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

А. Потіха, наук. співроб. СІАЗ НБУВ

Послання Президента України до Верховної Ради у відгуках експертів

В оприлюдненому щорічному Посланні Президента до Верховної Ради В. Янукович відзначив позитивний початок реформ. Він підкреслив, що в багатьох країнах Європи рівень життя населення істотно знизився, натомість в Україні вдалося цього не допустити. В. Янукович закликав продовжувати стратегію українських реформ, спрямованих на модернізацію всіх сфер суспільного життя, яка, за його словами, уже принесла свої плоди у 2012 р. Про це йдеться в тексті вступу до щорічного Послання глави держави до Верховної Ради «Про внутрішнє та зовнішнє становище України у 2013 році».

За словами Президента України, у 2012 р. Україні вдалося забезпечити позитивний соціальний ефект від економічних заходів, незважаючи на чергове загострення світової кризи.

«Значна частина проведених заходів мала виражений адресний характер і стосувалася підвищення соціальних стандартів для найменш захищених категорій громадян», – зазначив Президент.

Він нагадав, що основою хвилі українських реформ стала Програма економічних реформ на 2010–2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава», яка враховує проголошені Україною євроінтеграційні орієнтири й цілі досягнення економічної стабільності й розвитку.

В. Янукович звернув увагу на реалізацію податкової реформи, прискорення технологічного оновлення в ряді базових галузей промисловості, істотне зменшення залежності від імпорту газу, здійснення політики диверсифікації енергопостачання, реформування агропромислового комплексу, оновлення регіональної політики, у тому числі створення Державного фонду регіонального розвитку.

У Посланні Президента значну увагу приділено міжнародним відносинам. Зокрема, В. Янукович наголосив, що Україна очікує, що наступний саміт ініціативи «Східне партнерство» у Вільнюсі восени 2013 р. принесе істотні практичні результати для розвитку відносин України та Європейського Союзу, передусім у питанні укладення Угоди про асоціацію. За словами Президента, ця міжнародна Угода за своїм змістом не має аналогів серед подібних угод, укладених Євросоюзом з іншими державами. Основна цінність цієї Угоди полягає в тому, що документ є орієнтиром у впровадженні всеосяжних внутрішніх перетворень в Україні.

Разом з тим, як зазначається в Посланні Президента, обравши європейський напрям розвитку як головний, Українська держава не знижує уваги до євразійського напрямку як важливої сфери національних інтересів. «Не секрет, що пошук України власного бачення і підходів до співпраці з Митним союзом Російської Федерації, Білорусі й Казахстану не завжди знаходить належну підтримку в партнерів. Водночас питання участі України в євразійському інтеграційному проекті має вирішуватися з урахуванням зобов'язань нашої держави згідно з Протоколом про вступ до СОТ і проектом Угоди про асоціацію з Європейським Союзом», – наголошує Президент у своєму Посланні до ВР.

У Посланні Президента наголошується, що Україна й Росія є незалежними суб'єктами міжнародного права, провідними державами пострадянського простору, від взаєморозуміння і партнерських відносин між якими залежить стабільність не лише в регіоні, а й на континенті в цілому. Російська Федерація є стратегічним партнером України, з яким наша країна поглиблює співпрацю в усіх площинах міжнародного життя. Відносини з РФ є пріоритетним напрямом зовнішньої політики Української держави.

В. Янукович неодноразово наголошував на необхідності поглиблення співпраці з ЄС. Це він підтвердив і під час саміту країн Центральної Європи в Братиславі (Словаччина), який нещодавно відбувся.

Варто зазначити, що на саміт також приїхали президенти Австрії, Румунії, Чорногорії, Естонії, Македонії, Литви, Хорватії, Польщі, Латвії, Болгарії, Молдови, Угорщини, Сербії, Албанії, Словенії, Чехії, Словаччини.

Виступаючи перед колегами, Президент В. Янукович зазначив, що Європейський Союз – це цивілізаційно-історичний вибір України. За його словами, курс на об'єднання Європи підтримують усі верстви українського суспільства й переважна більшість основних політичних сил країни.

На саміті Президент окреслив усі проекти й реформи, які впроваджує Україна для зближення з Євросоюзом. «В Україні сьогодні реалізуються безпрецедентні за масштабами й глибиною перетворення в усіх сферах суспільного життя», – зазначив В. Янукович. За його словами, важливим євроінтеграційним досягненням для України стало парафування Угоди про асоціацію з ЄС. «Сподіваюся, що спільними зусиллями нам вдасться забезпечити укладення цієї важливої для всіх сторін Угоди під час саміту Східного партнерства у Вільнюсі в листопаді цього року», – підкреслив В. Янукович. Він наголосив, що для України асоціація – це насамперед детальна програма перетворень в усіх сферах життя держави відповідно до європейських стандартів.

Повертаючись до щорічного Послання Президента, варто зазначити, що по-різному його сприйняли представники вла-

ди й опозиції. Провладні політики високо оцінили зміст Послання, а опозиціонери відмовилися з ним знайомитись і заблокували трибуну, вимагаючи особистого виступу Президента в парламенті зі своїм Посланням. З цього приводу Прем'єр-міністр України М. Азаров назвав вражаючим ставлення представників опозиції до щорічного Послання Президента Верховній Раді. «Мене найбільше вразило те, як поставилися так звані опозиціонери до щорічного Послання Президента. Вони цей серйозний фундаментальний документ навіть не стали читати. Можливо, через недостатню освіту й підготовленість, а може тому, що їм це не цікаво. У будь-якому випадку, дивно для політиків такого рівня таке ставлення до документа, де міститься аналіз поточної соціально-економічної ситуації у країні, а також заходи щодо розвитку країни, запропоновані Президентом», – зазначив М. Азаров. На його думку, відсутність інтересу опозиції до Послання Президента дає підстави поставити питання «Що тоді для них важливо і цікаво?».

На думку провладних політиків, Послання Президента до Верховної Ради України є дуже важливим програмним документом, воно містить глибокий аналіз ситуації в економіці й суспільстві та пропонує кроки реального просування вперед. Так, зокрема, вважає народний депутат України, президент УСПП А. Кінах. За його словами, Президент наголошує, що пріоритетом розвитку економіки 2013 р. має стати відновлення динаміки економічного зростання. Через серйозні стагнаційні явища у світовій економіці, зниження українського експорту внутрішній ринок залишається єдиним безальтернативним чинником зростання вітчизняної економіки в найближчому майбутньому. «Саме про це неодноразово говорили промисловці й підприємці країни. Актуальним завданням є зменшення питомої ваги традиційних експортних секторів промисловості, переорієнтація ресурсів на забезпечення потреб внутрішнього ринку та освоєння нових зовнішніх ринків продукції з вищим рівнем доданої вартості», – наголошує народний депутат.

Він звертає увагу на пріоритети економічного розвитку, адже в Посланні Президента підтримано курс на широке

імпортозаміщення, локалізацію виробництв, необхідність залучення інвестицій на модернізацію, оновлення основних фондів. Ідеться про подальший розвиток механізмів державно-приватного партнерства, у тому числі в транспортній сфері. Глава держави приділяє увагу подальшому розвитку пріоритетних інвестиційних проєктів, наголошуючи, що обсяг державних гарантій, покликаних забезпечити їх фінансування, має становити не менше 5 % обсягу ВВП. «Окремо розглядається, і це абсолютно виправдано, сектор енергетики, найважливіші проблеми енергозбереження, енергоефективності економіки в цілому, пошуку альтернативних шляхів поставок природного газу, модернізації газотранспортної системи України», – зазначив А. Кінах. На його думку, дуже важливими є вимоги оптимізувати оподаткування, вирішити проблеми, які існують з управлінням підприємств з державною часткою власності, тощо.

Крім того, А. Кінах зауважив, що відмова опозиції ознайомитися з щорічним Посланням Президента говорить про нерозуміння серйозності проблем, які постали перед країною, небажанні її представників захищати національні інтереси. «Україна перебуває на дуже відповідальному етапі свого розвитку. 2013 р. є визначальним для держави й суспільства. Виходячи зі стратегічних цілей, треба максимально об'єднати всі політичні сили заради подальшого сталого розвитку», – наголосив народний депутат.

Народний депутат, член парламентської фракції Партії регіонів, секретар Комітету Верховної Ради з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності В. Журавський також високо оцінив Послання Президента. За його словами, реформування можливо здійснити лише комплексно, на основі відповідної концепції реформування правоохоронних органів, яку ще слід розробити та яка ґрунтуватиметься на передовому європейському досвіді. Саме на цьому наголошує Президент України.

В. Журавський звертає увагу на ставлення Президента до реформ. Адже глава держави у своєму Посланні наголошує, що в умовах обмеженості фінансових ресурсів держави має

бути використаний раціональний підхід, що передбачає концентрацію фінансових, матеріальних, технічних ресурсів на важливих і виважених структурних перетвореннях. «Основним пріоритетом такого реформування стане посилення оперативної ланки правоохоронних органів за рахунок перерозподілу кадрового й ресурсного забезпечення обслуговуючих і керівних підрозділів», – акцентував увагу В. Журавський. За його словами, іншим важливим напрямом реформування системи правоохоронних органів є внесення змін до кримінального судочинства. «Ухвалений і набрав чинності новий Кримінально-процесуальний кодекс України. На черзі створення Державного бюро розслідувань України, основним завданням якого стане розкриття злочинів, скоєних державними службовцями вищого рангу, а також працівниками правоохоронних органів і суддями», – зазначив політик.

Він також звернув увагу на те, що Президент вимагає прискорити реформування правоохоронної системи й принципового оновлення законодавство про адміністративну відповідальність. Зокрема, треба систематизувати та оптимізувати значний масив законодавства, що регулює адміністративну відповідальність юридичних осіб. «Крім того, вимагає докорінної зміни й існуюча система виконання кримінальних покарань і попереднього ув'язнення, яка була сформована ще за радянських часів. У цьому контексті правова політика держави має орієнтуватися на забезпечення активного застосування альтернативних позбавленню волі видів покарань, що істотно посилить гарантії захисту прав людини й сприятиме реальному перевихованню особи, яка вчинила кримінальне правопорушення», – вважає В. Журавський.

У свою чергу опозиціонери пояснили свою поведінку бажанням вислухати главу держави в парламенті й поставити йому питання щодо актуальних проблем у державі. Вони заблокували трибуну Верховної Ради з вимогою особистого виступу Президента в парламенті. «Те, що ніхто не буде слухати – це суб'єктивна думка В. Януковича, – зазначив народний депутат від “Батьківщини” В. Бондаренко. – Він і не пробував нам нічого донести. Згідно із законами, які діють в Україні, Регламентом

Верховної Ради, Президент виголошує Послання в парламенті, а не передає документ на папері. При цьому він обов'язково має перебувати У Верховній Раді під час виступів представників політичних фракцій з цього приводу. А нам запропонували варіант: «Хлопці, почитайте оці папери й подумайте». Це не правильно. Президент має виголосити цю промову».

Представники опозиції запевнили, що вислухали б це Послання, але натомість хочуть, аби Президент також вислухав представників політичних фракцій – у залі чи запросив до себе, налагодивши таким чином діалог.

Інший опозиціонер, народний депутат від УДАРу П. Розенко визнає, що відсутність діалогу шкодить державі. «Це тягне Україну назад і це, звичайно, є величезним мінусом для сучасної політичної ситуації в державі. Але треба чітко розуміти, що в нинішніх умовах я не бачу ніяких передумов для початку такого діалогу. Тому що в країні, де, умовно кажучи, опозиція переслідується і один з її лідерів знаходиться за ґратами, очевидно, говорити про якийсь діалог неможливо», – вважає політик.

На його думку, ключ до початку переговорів між владою та опозицією – на Банковій. Поки не буде вирішено базового питання щодо руху України в напрямі європейських стандартів, поки не буде вирішено питання припинення політичних репресій в Україні, до того часу говорити про початок якогось діалогу складно.

Проте представники влади не вірять у щирість опозиціонерів і не мають наміру йти на поступки. На їхню думку, Послання оприлюднено, а чи забажає Президент діалогу з опозицією це вже інша справа. «Стосовно заяв опозиції, що вона начебто готова слухати, то ми ж усі знаємо: сьогодні вона говорить одне, завтра інше», – зазначив представник фракції Партії регіонів О. Зарубінський. За його словами, усі ці заяви нічого не варті, адже вже багато разів говорилося одне, а робилося зовсім інше.

Тим часом експерти, аналізуючи ситуацію, зазначають, що Послання Президента є важливим документом, але він потребує детального вивчення. Перші враження не досить втішні.

На думку деяких експертів, у цілому простежується наступний основний посил Послання: економічний розвиток України дуже залежний від глобальної світової кон'юнктури, яка складається далеко не позитивним чином, тому при всьому бажанні керівництва країни провести реформи для модернізації всіх сфер суспільства зробити це дуже важко. Таким чином, Президент і його радники акуратно перекладають всю провину в нинішньому невтішному положенні України на зовнішні чинники.

Проте, за словами експертів, при цьому Президент у своєму Посланні відзначає: «У багатьох країнах Європи рівень життя населення істотно знизився. В Україні вдалося цього не допустити».

Експерти не зовсім погоджуються з таким твердженням і наводять цифри соціологічних досліджень. На їхнє переконання, прихильників того, що події в Україні розвиваються належним чином, стає дедалі менше. Причина – найбільш гострі проблеми, що стоять перед країною, серед яких низькі зарплати та пенсії, проблеми в економіці, зростання цін, високий рівень безробіття та корупції, погана медицина. Дві третини жителів України вважають, що події у країні розвиваються в неправильному напрямі. Згідно з результатами соціопитування Центру Разумкова, такої думки дотримується 65,7 % респондентів. У правильності розвитку ситуації в Україні впевнений лише кожен шостий – 16,8 %. Вагалися з відповіддю 17,5 % опитаних.

На думку громадян, найбільш гострі, нагальні проблеми, що стоять перед країною, – це низькі зарплати та пенсії (68,4 %), проблеми розвитку економіки (61,6 %), безробіття (58,6 %), зростання цін (46,2 %), високий рівень корупції (36,4 %), низька якість медичного обслуговування (32,7 %). Серед інших значущих проблем респонденти відзначали неефективність дій влади, її нездатність проводити реформи, поганий стан комунального господарства, доріг та в цілому інфраструктури, житлові проблеми.

Кажучи про зростання ВВП України у 2012 р. на 0,2 %, автори Послання вважають, що цей результат є позитивним

у тих далеко не оптимальних умовах розвитку світової економіки, які спостерігалися в цей період. Винними в невиправданих очікуваннях щодо економічного зростання у 2012 р. визнані переробна промисловість, сільське господарство, будівництво та фінансова діяльність.

Послання, за словами експертів, виправдовує монетарну політику Національного банку, спрямовану на підтримку курсу гривні. Ця політика названа помірною та відповідною ситуації. Таким чином, Нацбанк названий єдиним творцем стабільності банківського сектору в країні.

Експерти відзначають, що в соціальній політиці Україна, згідно з Посланням Президента, продовжує намагатися виправдовувати дане в Конституції визначення соціальної держави. Ключовою тезою можна вважати орієнтацію на нову оцінку реальних доходів громадян, яка ляже в основу державних соцпрограм. В умовах тінізації зарплати це може мати важливе значення.

Деякі експерти взагалі вважають Послання Президента – формальним документом. Зокрема, так вважає політолог К. Матвієнко. «У 2011 р. Послання Президента називалося “Модернізація країни”, у 2012 р. – “Соціально-економічне становище країни” й зараз, фактично, у ньому йдеться про те ж саме», – зазначає К. Матвієнко.

На його думку, жодних серйозних політичних новацій там немає. Зокрема, ідея виборів за партійними списками не нова й взагалі виринається з контексту партійно-політичного представництва. Окрім того, у Посланні вказано, що, нібито, Україна пережила «стратегічну паузу» у відносинах з ЄС. Хоча пауза все ще триває. «Найгірше, що у Посланні не йдеться про загрози, які постають перед Україною. Таке враження, що наша держава живе в рожевих окулярах і думає, що все довкола дуже добре. Наскільки я можу оцінювати, цей документ носить суто формальний характер і як і два попередніх Послання не являє собою якогось стратегічного бачення розвитку країни. Тому, особливого інтересу він не викликає», – заявив політолог.

Послання Президента до Верховної Ради розбавлене популістськими заявами, вважають експерти. Вони також заува-

жують, що в документі робиться спроба знайти місце України в міжнародній політиці: поряд з тим, що робиться наголос на перспективі євроінтеграції, Росія називається стратегічним партнером. Крім того, Послання містить низку пропозицій щодо змін у внутрішній політиці, але вони, на думку експертів, виглядають суперечливими.

Як уже зазначалось, Росія є стратегічним партнером України, з яким Київ поглиблює співпрацю в усіх площинах міжнародного життя, заявляє у своєму Посланні до Верховної Ради Президент В. Янукович. Головною метою українсько-російського стратегічного партнерства є забезпечення модернізаційного розвитку обох країн, ідеться в Посланні. Це передбачає не тільки потужну співпрацю в економічній сфері, а й взаємодію в політичній та безпековій сферах на засадах взаємного партнерства, наголошує Президент. Водночас документ наголошує на перспективах інтеграції у європейські структури.

Ці позиції відповідають реальним діям Президента та відображають спробу знайти реальне місце України у світовій політиці та економіці, що якісно відрізняє документ від Послання 2011 р., вважає політтехнолог Національного інституту стратегії О. Яхно.

Водночас у Національному інституті стратегічних досліджень, експерти якого брали участь у розробці Послання Президента, цьогорічний документ називають продовженням Послання 2011 р. У ньому розвивається тема необхідності реформ, розвитку внутрішнього ринку та скорочення безробіття, зауважує директор цього інституту А. Єрмолаєв. Також, на його думку, документ логічно продовжує тему медичної реформи та нових стандартів здоров'я. Крім того, на думку А. Єрмолаєва, Послання приділяє увагу внутрішній політиці, наголошуючи на необхідності зміцнення представницької демократії. «Президент запропонував у цьому блоці розглянути пропозиції, пов'язані з можливими змінами у виборчому законодавстві, щоб партії приходили у парламент зі списками депутатів, яким дійсно довіряють виборці. По-друге, він апелював до роботи Конституційної асамблеї, і серед

завдань стоїть питання про посилення ролі парламенту у реформуванні соціально-економічної політики та взаємодії з урядом», – зазначає А. Єрмолаєв.

Проте експерти не вірять, що всі пропозиції, які містяться в Посланні, будуть закріплені законодавчо. Як зазначив політолог В. Фесенко, буває, що в Посланні одна позиція, а в законопроектах у неї інший вигляд. «Президент не перший, хто пропонує запровадити систему парламентських виборів за “відкритими списками”, щодо цього в парламенті вже реєструвалися близько 10 різних законопроектів, а світова практика знає майже сотню варіантів реалізації такої ідеї», – зауважує голова правління Центру прикладних політичних досліджень «Пента» В. Фесенко.

Разом з тим він наголосив, що це не відповідає позиції Партії регіонів. «Це відповідає запиту суспільства, але це не відповідає позиції Партії регіонів, яка виступає за мажоритарну виборчу систему. Якщо це пішло від імені Президента – це вже офіційна позиція. Інша річ, що дуже часто так буває, що в Посланні може бути одна позиція, а потім у законопроектах або політичних заявах вона може мати вже інший вигляд. Питання, в якій формі воно буде реалізоване», – зазначає В. Фесенко.

Експерти сходяться на тому, що найбільш проблемним моментом для Послання Президента стало його сприйняття депутатами Верховної Ради. Вони говорять, що через низьку політичну культуру представники пропрезидентської фракції не зробили жодного кроку, спрямованого на донесення до суспільства основних позицій документа. Водночас опозиція не змогла запропонувати виборцям конструктивної критики за змістом Послання. Отже, ситуація, яка виникла навколо Послання Президента у Верховній Раді, вкотре засвідчила: комунікація на рівні «влада – опозиція» потребує вдосконалення (*Послання Януковича до Ради: Україні вдалося стримати негативний вплив європейської депресії // <http://dt.ua>. – 2013. – 6.06; Послання Президента пропонує реальні кроки просуванні вперед // <http://www.uspp.org.ua>. – 2013. – 7.06; В. Журавський: Послання Президента – програмний документ щодо реформування системи правоохо-*

ронних органів України // <http://www.ecnfi.com>. – 2013. – 7.06; Рада відкрилася, депутати поклали на трибуні послання президента // <http://newsradio.com.ua>. – 2013. – 6.06; Азарова вражає ставлення опозиції до послання Президента // <http://www.ukrinform.ua>. – 2013. – 7.06; Щорічне послання Президента: тепер винна світова криза; курс на ЄС та видобуток сланцю // <http://texty.org.ua>. – 2013. – 6.06; Дві третини українців вважають, що країна розвивається у неправильному напрямку // <http://dt.ua>. – 2013. – 20.05).

О. Симоненко, наук. співроб. СІАЗ НБУВ, канд. політ. наук

Об'єднавчий з'їзд ВО «Батьківщина»: структурні та концептуальні аспекти

У Києві 14 червня на Михайлівській площі відбувся об'єднавчий з'їзд партій опозиції¹. Делегати та учасники з'їзду одноголосно підтримали злиття «Батьківщини», «Фронт змін», ПРП та частини «Народного руху».

У зв'язку зі злиттям з партією «Батьківщина» партії «Фронт змін» і «Реформи та порядок» саморозпустяться. Про це заявив депутат фракції «Батьківщина» С. Соболев в ефірі ІСТV. «Це буде злиття партій, без сумніву. Згідно із законом. Юридично партії зіллються», – сказав С. Соболев.

Делегати та учасники з'їзду одноголосно підтримали злиття «Батьківщини», «Фронт змін», ПРП та частини «Народного руху».

¹ Обіцянку об'єднати партії лідери семи політичних сил («Батьківщина», «Фронт змін», «Народна самооборона», «Реформи і порядок», «За Україну!», Народний рух України і «Громадянська позиція») дали напередодні парламентських виборів 2012 р., коли оголосили про створення об'єднаної опозиції «Батьківщина». А лідер партії «Реформи і порядок» (ПРП) народний депутат С. Соболев підписав з першим заступником голови партії «Батьківщина» О. Турчиновим окрему угоду про проведення спільного об'єднавчого з'їзду двох партій після торішніх парламентських виборів.

У зв'язку зі злиттям з партією «Батьківщина» партії «Фронт змін» і «Реформи та порядок» саморозпускаються. Про це заявив депутат фракції «Батьківщина» С. Соколов в ефірі ICTV. «Це буде злиття партій, без сумніву. Згідно із законом. Юридично партії зіллються», – сказав С. Соколов.

Це рішення ухвалено «з метою формування найпотужнішої демократичної партії, метою якої є відновлення демократії та справедливості в Україні», – інформує прес-служба «Батьківщини».

Крім того, згідно з рішенням з'їзду, з метою об'єднання «Фронту змін» та ВО «Батьківщина» депутати місцевих рад усіх рівнів від «Фронту змін» вступають до лав «Батьківщини», одночасно припинивши існування фракцій «Фронт змін».

Після завершення з'їзду голова фракції «Батьківщина» в парламенті А. Яценюк наголосив в інтерв'ю журналістам, що з'їзд «прийняв єдино правильне рішення»: «Важливі не слова, а дії. Рік тому ми об'єдналися з Юлією Тимошенко і виграли парламентські перегони, а зараз ми об'єднуємо наші партії. Політична партія “Фронт змін” одноставно прийняла рішення про об'єднання з ВО “Батьківщина” і припинення діяльності “Фронту змін”. Тому що ми повинні бути чесні: якщо ми об'єдналися, то це означає, що ми об'єдналися назавжди».

Він підкреслив, що це вперше в історії України: «Жодного разу політичні партії не входили юридично в склад нового об'єднання. Нам це вдалося зробити».

«Це перший неймовірно потужний сигнал до формування, наймогутнішої демократичної сили в країні. І це, звичайно, перший етап. Далі будуть наступні», – підкреслив голова фракції «Батьківщина».

За його словами, наступний етап після з'їзду – робота з обласними організаціями: «Ми будемо формувати керівні органи на місцях».

У зверненні Ю. Тимошенко до учасників з'їзду, яке з трибуни зачитала її донька Євгенія, екс-прем'єр-міністр висловила сподівання, що об'єднана опозиція «Батьківщина» не повторить попередніх помилок та «здолає авторитарне та корумповане угруповання».

«У 2015 р. правляча партія влаштує бій без будь-яких правил та моралі. Точніше це буде не бій, а жорстока політична різня», – зазначила Ю. Тимошенко. При цьому вона повідомила, що «цілком довіряє А. Яценюку і виступає за призначення його главою політичної ради партії».

Під час заходу О. Турчинов оголосив про те, що экс-прем'єр-міністр Ю. Тимошенко переобрана головою ВО «Батьківщина», А. Яценюк обраний головою Політради партії, обрано першого заступника та 13 заступників лідера «Батьківщини».

Крім того, під час з'їзду партійні квитки отримали А. Яценюк та О. Кужель.

Метою партії має стати постійне вдосконалення справедливості в усіх її вимірах, повноправне членство України в ЄС та приведення всіх сфер суспільного життя у відповідність з європейськими стандартами.

Про це йдеться в ідеологічному маніфесті оновленої «Батьківщини», який запропонувала ухвалити лідер партії экс-прем'єр-міністр України Ю. Тимошенко. «Єдність української політичної нації має бути головним пріоритетом. Європейська інтеграція є ключовим, стратегічним пріоритетом внутрішньої і зовнішньої політики України. Співпраця з іншими інтеграційними утвореннями можлива лише тією мірою, якою вона не суперечить європейському вибору», – зазначено в маніфесті за пропозицією Ю. Тимошенко.

Державний суверенітет і територіальна цілісність України є недоторканими. «Будь-які зазіхання на право України здійснювати повний контроль на всій території держави та спроби втручатися в наші внутрішні справи повинні отримувати негайну і рішучу реакцію», – ідеться в документі.

Також у маніфесті підкреслюється, що єдиною державною мовою має бути лише українська, та «неприйнятним є будь-яке регулювання вживання мов у приватному житті, обов'язковою є пошана до інших мов та мовних спільнот».

У документі говориться, що Українська держава повинна сприяти загальному порозумінню та діалогу між церквами, а історія України «не сумісна з політичними спекуляціями на тему, так званої, спільної історії».

Маніфестом засуджуються нацизм та сталінізм «як явища одного порядку, які несли із собою геноцид, порушення прав та свобод людини, військові злочини та злочини проти людства».

Голодомор представники опозиції вважають геноцидом українського народу, а багатий історичний досвід різних частин України та поліконфесійність – ознакою духовного багатства України.

«Ідеологічні розбіжності не мають стати приводом для громадянських конфліктів, а жодна ідеологія не може бути нав'язана примусом. “Батьківщина” вважає пріоритетом єдність політичної нації, що вимагає від усіх нас глибокої терпимості до носіїв інших поглядів і компромісу», – підкреслюється в маніфесті.

«Ми зобов'язуємося дотримуватись проголошених принципів у своїй публічній діяльності, чи в опозиції, чи при владі, при виробленні державної політики, керуватися ними при розробці й ухваленні політичних рішень, законодавчій та адміністративній роботі в органах влади відповідно до наданих українським народом повноважень», – наголошується в документі.

Також під час з'їзду було ухвалено резолюцію, основні положення якої озвучив О. Турчинов. Згідно з документом, учасники з'їзду зажадали негайно звільнити лідера опозиції Ю. Тимошенко і повністю політично реабілітувати.

Крім того, учасники об'єднавчого з'їзду зажадали скасування всіх антинародних рішень, прийнятих нинішньою владою, зокрема Податкового кодексу, пенсійної та медичної реформ тощо.

«Доручаємо провести загальнонаціональне обговорення Плану дій “Європейська Україна”, який реалізовуватиметься після перемоги опозиції на президентських виборах», – зазначено в документі.

Також у резолюції озвучено вимогу провести восени 2013 р. вибори мера Києва і Київської міськради і повернути «вкрадені» депутатські мандати в тих округах, «де опозиційні кандидати в народні депутати були незаконно позбавлені своєї перемоги».

При цьому учасники з'їзду закликали всі опозиційні політичні сили до подальшого єднання й об'єднання зусиль «у боротьбі з антиукраїнською владою».

Також у декларації ідеться про те, що «Батьківщина», УДАР та «Свобода» домовилися підтримати єдиного кандидата в Президенти у другому турі наступних президентських виборів за збереження нинішньої виборчої системи. Водночас вони зобов'язалися висунути єдиного кандидата в першому турі, якщо влада «протисне» перехід до обрання Президента в один тур.

Декларацію на мітингу в суботу, 15 червня, підписали лідери фракцій «Батьківщина» А. Яценюк, УДАР В. Кличко, «Свобода» О. Тягнибок. Перед цим вона була одноголосно підтримана учасниками мітингу.

Згідно з документом, три опозиційні сили координуватимуть свої дії на всіх етапах президентської кампанії. Вони також дадуть спільну оцінку й жорстко протидіятимуть тим кандидатам у Президенти, які, «прикриваючись опозиційністю», братимуть участь у виборах з метою розפורшити голоси опозиційно налаштованих виборців.

Після проведеного ВО «Батьківщина» з'їзду стало відомо, що єдиним кандидатом у Президенти від опозиції на виборах у 2015 р. буде Ю. Тимошенко. Інформацію про висунення Ю. Тимошенко кандидатом на пост глави держави озвучив один з лідерів опозиції А. Яценюк.

«Об'єднана опозиція висунула єдиного кандидата в Президенти – це Юлія Тимошенко», – заявив А. Яценюк. Зазначимо, що раніше на з'їзді ВО «Батьківщина» колишній прем'єр-міністр України Ю. Тимошенко була обрана головою цієї політичної сили. За таке рішення проголосували учасники з'їзду.

За словами А. Яценюка, до виборів дійсно ще далеко, але опозиція вже визначилася з кандидатом. Як повідомив політик, через кілька років усі переконаються в його словах і побачать, що опозиція дійсно об'єднається в президентській гонці. При цьому він зазначив, що сьогодні опозиція також єдина і діє згуртовано, за що, як вважає А. Яценюк, слід подякувати В. Януковичу.

Слід нагадати, що раніше екс-міністр юстиції України Р. Зварич озвучив думку, що Партія регіонів не стане висувати на наступних президентських виборах В. Януковича як кандидата від своєї партії.

Водночас в опозиції навіть не розглядають можливості того, що Ю. Тимошенко не випустять на свободу до моменту проведення президентських виборів у 2015 р.

Загалом, дискусійною темою в ЗМІ стало висунення спільного кандидата на посаду Президента від опозиційних сил. Річ у тім, що Ю. Тимошенко написала листа з порадою не висувати єдиного кандидата в Президенти від опозиції, якщо вибори проходять у два тури. «Хочу чітко заявити, що я проти висунення від опозиції єдиного кандидата в Президенти, якщо вибори будуть відбуватися у два тури. Вважаю, що висунення єдиного кандидата від опозиції на президентські вибори не тільки не потрібно, але й вкрай шкідливо для перемоги», – зазначила Ю. Тимошенко. «У другий тур обов'язково вийде один із представників демократичної опозиції, а якщо все буде так, як зараз, то, можливо, у другому турі опиняться два опозиціонери. Обидва варіанти – позитивні, тому не позбавляйте народ права вибору шляхом тіншових домовленостей», – заявила вона. За словами экс-прем'єра, «на інформаційному просторі активно нав'язується тема «єдиного кандидата» для того, щоб граючи на амбіціях опозиційних лідерів та включаючи вбивчі суми фінансових ресурсів, Ключєви, Львовчкіни, Фірташі та інші за декілька днів до початку виборів провалили нову «канівську четвірку» та пояснили народу всю безпорадність, нікчемність, дурість всіх опозиціонерів». Крім того, Ю. Тимошенко хоче, «щоб усі лідери опозиційних сил вже сьогодні підписали публічну угоду про непоборювання між собою в першому турі та про одностайну підтримку опозиціонера у другому турі». «Саме відсутність такої єдності опозиції в другому турі президентських виборів 2010 р. і призвела до влади сьогоднішню біду», – заявила вона.

Коментуючи заяву Ю. Тимошенко про те, що не треба висувати від опозиції єдиного кандидата в Президенти, глава Центру прикладних політичних досліджень «Пента» В. Фесенко озвучив думку, що экс-прем'єр Ю. Тимошенко в майбутньому підтримає парламентську або парламентсько-президентську модель України. «Я не виключаю, що через певний час Юлія Володимирівна (Тимошенко) підтримає ідею трансфор-

мації української політичної системи на парламентсько-президентську систему», – заявив В. Фесенко. За словами політолога, «це відповідатиме її інтересам, але це не відповідатиме інтересам окремих лідерів опозиції, які зараз претендують на перемогу на президентських виборах».

Коментуючи останню заяву Ю. Тимошенко, В. Фесенко зазначив, що головна причина її появи – запланований з'їзд «Батьківщини», на якому лідером політичної сили оберуть А. Яценюка. «Цими листами Юлія Володимирівна нагадує, що лідером “Батьківщини” залишається вона, і що з нею треба узгоджувати і політичну стратегію й тактику “Батьківщини” і об'єднаної опозиції», – підкреслив він. На думку В. Фесенка, головна причина заяви Тимошенко – «це боротьба за збереження свого лідерства в опозиції».

Деякі експерти, як зазначає «УП», вважають, що сьогодні найголовніша проблема «Батьківщини» – не у владних технологіях, а всередині самої партії, яка впевнено перетворюється на пізню «Нашу Україну». Боротьба команди А. Яценюка і старої БЮТівської гвардії за спадок Ю. Тимошенко поглинула всіх тамтешніх діячів. Цей процес підігривається й поступовим «тушкуванням» людей, приведених А. Яценюком та його соратником М. Мартиненком у парламент.

«Вже зараз видно, що вони (лідери опозиції) не домовляться, і підуть балотуватися всі троє. Головна проблема Яценюка полягає в тому, що він, милий, розумний і хитрий юнак, постійно намагається бути тим, ким він не є, – сказав один із провладних технологів, пише “УП”. – Проблема Тягнибока – його маргінальність. Лячними та некерованими виглядають також дії його соратників, ...проблема ж самого Кличка полягає в тому, що він звик працювати три рази на рік, з попередньою підготовкою у кілька місяців, а тут треба працювати щодня. Тому шансів немає у жодного з них. Для того, щоб з'явився шанс, із них трьох треба зробити одну людину».

Також висувається припущення, що скоріше за все, після з'їзду 15 червня, саме представники «Фронту змін» очолять партійні осередки «Батьківщини». Тим більше, що в партії є позиція, що керівник осередку його фінансує, а в старих гвардійців, як зазначають ЗМІ, із грошима не дуже.

Більше того, існує план призначити на керівні посади в партії Ю. Тимошенко друзів юності А. Яценюка А. Пишного та А. Іванчука. «Керівництво “Батьківщини” настільки поглинула внутрішня боротьба, що вони взагалі не помічають навколишні події», – розповів «УП» один з партійців.

До всього цього, пише «УП», додається методичне підточування психологічного стану А. Яценюка різноманітними клоунськими провокаціями з зайцями та морквинками. Такі речі, звісно, серйозно не впливають на політичне становище, але знервована людина завжди робить помилки. Так чи інакше, це все працює проти шансів А. Яценюка на виборах Президента.

Крім того, за твердженням ЗМІ для А. Яценюка є ще одна погана новина із Заходу. Німеччина і США ставлять під час президентської кампанії на іншого кандидата – В. Кличка.

Опосередкованою ознакою цього є часті візити В. Кличка на Захід, тоді як А. Яценюк не може цим похвалитися. Так, у лютому В. Кличко провів ряд зустрічей з конгресменами та представниками уряду США, представниками Європарламенту в Брюсселі і президентом Польщі.

«Найцікавіше, що вони там дуже добре обізнані. Вони добре знають і хто такий Коля Мартиненко, і хто такий Артур Палатний. Вони добре розуміють, що Кличко – це пуста пляшка, яку можна наповнити або “коктейлем Молотова” або “пепсіколою”», – розповів УП один з політиків.

«Але мене дивує зовсім інше, УДАР зараз розкручується на повну, а Президент В. Янукович не бачить, що це роблять його люди, у нього ж під носом. І що в них зовсім інший кандидат на 2015», – говорить один з політтехнологів.

Аналітики «УП» роблять висновок, що, вочевидь, тут ідеться про владну групу під умовною назвою «РосУкрЕнерго», а конкретніше – бізнесмена Д. Фірташа та главу Адміністрації Президента С. Львовчкіна.

Зокрема, найкращі технологи С. Львовчкіна, за інформацією джерел ЗМІ, нині активно займаються розкручуванням В. Кличка. Більше того, у штабі лідера УДАРу начебто працюють фахівці і з США, і з Росії.

Треба зазначити, що В. Кличко намагається підтримувати контакти не лише з Заходом, який сприймає чемпіона світу як «свого» з огляду на біографію. У ЗМІ поширюється інформація, що Д. Фірташ возив В. Кличка познайомитися з президентом Росії В. Путіним.

За інформацією джерел, це не були якісь перемовини про підтримку на виборах, а лише знайомство та розмова. Утім, не виключений варіант, що це знайомство може в майбутньому перерости в повноцінну ставку росіян.

В УДАРі категорично спростовують інформацію про будь-яких іноземних політтехнологів, як російських, так і американських і наголошують, що в них працює своя команда. Так само відкидають закиди у зовнішніх впливах, залежності й розколах. «У нас монолітна фракція, ми самі визначаємо наші голосування і стратегію, а не хтось ззовні», – наполягає один з очільників партії В. Ковальчук. Він В. Ковальчук обурюється будь-яким закидам про те, що у фракції начебто є чиїсь протези від олігархів, і говорить, «що такі чутки запускаються як спецтехнологія». «Під час виборів намагалися вбити наш рейтинг, розповідаючи про тушок, зараз намагаються знову нав'язати думку про несамостійність партії. Це технології опонентів, які нервують через зростання нашої підтримки», – зазначає він.

Імовірним опозиційним кандидатом у Президенти також лишається О. Тягнибок. Однак, як пишуть ЗМІ, його роль може нагадувати роль головного комуніста П. Симоненка в 1999 р. – завідомо програшний кандидат.

Як стверджували джерела «УП», розкручуванням «Свободи» і особисто О. Тягнибока займається багаторічний «сірий кардинал» Партії регіонів А. Ключев. Він, як і М. Арбузов, намагається довести В. Януковичу свою незамінність, вочевидь, із прицілом на омріяне прем'єрське крісло.

Однак просування націоналіста може бути виключно внутрішньоукраїнським проектом. З огляду на об'єктивні причини, про підтримку «Свободи» Заходом мова не йде. А про Росію в цій ситуації краще взагалі не згадувати.

Не полишає президентських амбіцій і сама Ю. Тимошенко, яка, утім, має досить примарні шанси вийти з в'язниці. Поява

останнього листа Ю. Тимошенко – це нагадування лідерам опозиції, які майже забули про неї.

Цілком очевидно, що якби сама Ю. Тимошенко була нині на свободі, для неї були абсолютно неприйнятними тези про те, що єдиний кандидат непотрібний і що треба припинити акції протесту.

Але наразі для Ю. Тимошенко пропонують лише одну перспективу – виїзд на лікування в Німеччину, з відмовою від політичного життя. Звісно, що для Ю. Тимошенко така перспектива неприйнятна, і вона ще сподівається на активну участь у політиці.

Як сповіщає «УП», відомо, що в лютому адвокат Ю. Тимошенко С. Власенко звернувся до голови ЦВК В. Шаповала з листом, у якому просив роз'яснити, чи має право засуджена особа балотуватися в Президенти. В. Шаповал відповів відпискою, де процитував закон про вибори Президента і Конституції.

Як відомо, у Конституції є обмеження щодо участі судимих осіб на виборах до парламенту, але подібних обмежень на виборах Президента не встановлено. Натомість ст. 64 Конституції забороняє встановлювати законами обмеження прав, передбачених Конституцією.

Таким чином, спираючись на Конституцію, і Ю. Луценко, і Ю. Тимошенко можуть балотуватися в Президенти. Водночас у них є й інша проблема – відсутність повноцінної команди і фінансів.

У свою чергу экс-глава МВС Ю. Луценко наполягає на необхідності висунення єдиного кандидата від опозиції на наступних президентських виборах. Про це він сказав журналістам, коментуючи події 18 травня в Києві на мітингу опозиції та побиття журналістів. «Я вважаю, що влада відчуває повну безкарність і відповіддю на це може бути лише одне – єдиний кандидат у Президенти від опозиції зі стартовим рейтингом 30 %», – додав Ю. Луценко. «А якщо ж самовдоволена опозиція буде знову йти врозчепірку, то на жаль, матиме величезні проблеми у 2015 р. і далі», – підкреслив экс-глава МВС.

Ю. Луценко не зовсім погоджується з політикою нинішніх трьох лідерів парламентської опозиції, яку підтримала Ю. Ти-

мошенко. «Я не вірю в успіх такої стратегії. Можна навести історичний приклад битви на Калці – де було три Мстислава – із співвідношенням 4:1 російського війська проти монгольського. Але кожен із трьох князів діяв поодиноці і в результаті всі примудрилися програти. Що ж може принести перемогу в цій ситуації? Три кандидати з персональними рейтингами в 15–18 %, або єдиний кандидат зі стартовим рейтингом в 30 %? Звичайно, друге. І не тільки тому, що це стане зрозумілим сигналом для виборців. А й тому, що тільки така розстановка може внести паніку й невпевненість у ряди противника. До речі, це чудово розуміють за кордоном. Я був зараз у Німеччині, Польщі, Бельгії і чув одне й те ж: “поки у вас не буде єдиного кандидата, з вами рахуватися не будуть: ні за кордоном, ні вдома”. І ось тому я говорю не про єдиного кандидата в Президенти, я кажу про єдину команду, яка реалізуватиме концепції нової країни. Ніхто з нинішніх кандидатів у Президенти – ті, що на волі – не може, як мені здається, похвалитися наявністю у себе всієї матриці якостей, необхідних першій особі. Так, у кожного з них – свої таланти. Але повної матриці, повторюю, немає ні в кого. Мій алгоритм виборів 2015: єдиний План дій, єдиний кандидат у Президенти, єдина команда реформаторів», – зауважив Ю. Луценко.

До того ж звертаючись до делегатів об'єднавчого з'їзду ВО «Батьківщина», Ю. Луценко заявив, що опозиційні партії мають усі разом працювати на єдиного кандидата в Президенти лідера партії «Батьківщина» Ю. Тимошенко. «І найскладніше. Я вибачаюсь, звичайно, за цю фразу, але найскладніше. Якщо з'їзд “Батьківщини” висунув своїм кандидатом у Президенти Юлію Володимирівну Тимошенко, то це не означає, що висуватися буде в Президенти хтось інший. Висунули Тимошенко – звільняйте її. Звільняйте з усіх сил, і це перше завдання перед тим, як говорити про вибори», – заявив він. «Ніяких сподівань, що прилетить “волшебнік в голубом вертолеті” не має бути. Волшебнік не прилетить звільняти Юлю. Вертоліт давно вкрадений і стоїть у Межигір'ї, волшебніків нема», – уточнив Ю. Луценко.

«Є три варіанти поведінки на виборах. Перша формула називається “розруха у вождях”, як сказав би Булгаков. 1999 р.,

коли “розруха у вождях” призвела до того, що влада вивела в другий тур зручного для себе спаринг партнера: Кучма – Симоненко, означало автоматичну перемогу Кучми. Ми маємо пам’ятати про цей варіант і не допустити такого варіанта», – уточнив політик.

«Друга формула, до якої привела “розруха у вождях”, 2009 р., коли демократи так пересварилися між собою, що Юля і першому турі відстала на 10 % від Януковича і це було смертельне політичне поранення в тих виборах», – розповів він. Ю. Луценко переконаний, що опозиція «не має права так ризикувати».

Лідер «Народної самооборони» Ю. Луценко з трибуни об’єднавчого з’їзду партії в Києві також заявив про те, що не буде вступати в «Батьківщину». «Я сьогодні не вступив у партію “Батьківщина” з однієї простої причини: я впевнений, що найбільший потенціал змін – не в опозиційних партіях, а в формально безпартійному суспільстві, яке перестало чути політиків», – заявив Ю. Луценко. «Це найбільша проблема України – брак довіри. Я знаю, що я вмю краще: говорити і заражати енергією і вірою людей. Я почну шлях до тієї ж мети, до якої йде “Батьківщина”, знизу, від людей, організовуючи взаємозв’язок опозиційних партій і людей, які далі не хочуть жити в такій псевдо-Україна», – додав він. На його думку, «важливим компонентом майбутньої перемоги є не дискусії про те, хто єдиний кандидат, а робота над тим, щоб цього кандидата підтримали мільйони безпартійних».

Також у своєму виступі Ю. Луценко закликав «Батьківщину» позбавитися від «генератора тушок» та заявив, що опозиційні партії мають усі разом працювати на єдиного кандидата в Президенти – Ю. Тимошенко.

Як відомо, Ю. Луценко також заявляв, що не балотуватиметься в Президенти у 2015 р. Про це він написав, відповідаючи на питання, зібрані блогером Р. Шрайком. «У 2015 р. не буду. Бо не маю повноцінної команди. А без цього йти в Президенти – глупство або заробітчанство», – заявив экс-голова МВС та лідер «Народної самооборони». «До речі, щоб зрозуміти дійсні наміри вже наявних кандидатів, варто не лише

оцінювати їх переконання, наміри й вольовий потенціал, а дізнатися: кого вони планують на посади Прем'єра, Генпрокурора, міністра фінансів, енергетики, внутрішніх справ, СБУ, податкової тощо. Без прямих відповідей на ці питання кандидат у Президенти – це “кіндер-сюрприз”, який купуєш і не знаєш, що там усередині – бегемотик чи паперова фітюлька», – зауважив Ю. Луценко.

На питання, чи зможе він підняти людей на акції протесту, Ю. Луценко написав, що «піднятися люди повинні самі». «І метою боротьби має бути не перемога “нашого” вождя над “їхнім” паханом, а відстоювання людьми своєї особистої і національної гідності, свободи, перспективи», – зазначив экс-міністр. «Я готовий зайняти своє місце в об'єднанні таких людей. Я готовий, як і в 2000, у 2004, у 2007-му роках знову об'їхати усю Україну і дати людям план дій. Він складний і не одноактовий. Але перемога – реально досяжна», – зазначив Ю. Луценко.

До речі, щодо акцій протесту: у мережі з'явився лист Ю. Тимошенко, у якому вона закликала припинити акцію «Вставай, Україно!» та антифашистські мітинги.

Побуває точка зору, що думки Ю. Тимошенко повністю ігноруються А. Яценюком та керівництвом «Батьківщини». Вони тільки прикриваються її іменем і не звертають жодної уваги на її поради», – сказав позафракційний депутат С. Міщенко. «Тимошенко закликала зупинити акцію “Вставай, Україно!”», яка не принесла жодних результатів. Але ніхто на це не звернув уваги, навпаки, запланували ще десяток поїздок по містах України для власного само піару», – зазначив депутат. На таку критику лідер фракції «Батьківщина» А. Яценюк заявив, що акції опозиції напряду погоджуються з лідером об'єднаної опозиції Ю. Тимошенко. Так, на запитання про те, що в останньому своєму листі экс-прем'єр закликала своїх прихильників припинити проведення цієї політичної акції, А. Яценюк відповів, що всі організаційні моменти об'єднана опозиція напряду погоджує з Ю. Тимошенко.

Разом з тим на питання, чому на акції опозиції був відсутній лідер УДАРу В. Кличко, А. Яценюк зазначив, що це питання не за адресою.

Слід звернути увагу на те, що низка депутатів фракції «Батьківщина» висловлюють сумніви в автентичності листа Ю. Тимошенко, у якому йдеться про необхідність згорнути акції протесту опозиції.

«Я читав ці документи, не знаю, наскільки вони автентичні. Думаю, потрібно всім зібратися і порадитися, що робити, адже це радикальна зміна позиції. Така масова кампанія, як “Вставай, Україно!”, не може закінчитися просто так», – заявив депутат В. Бондаренко.

У свою чергу заступник голови фракції С. Соболев запевнив, що лист справжній: «Його месидж абсолютно чіткий і зрозумілий: ми сідаємо за круглий стіл переговорів із владою, який запропонувала Юля, і готові говорити, чи справді для Януковича – ключове питання євроінтеграція».

У «Свободі» та УДАРі, як пишуть ЗМІ, заявляють, що у них немає сумнівів у тому, що акція триватиме, незалежно від думки Ю. Тимошенко. «Я вважаю, що вона повинна бути безстроковою, адже таким чином ми можемо спілкуватися з виборцями», – сказав депутат від УДАРу В. Чумак.

Окрім заклику припинити протесні акції экс-прем'єр Ю. Тимошенко звернулася до опозиції також із проханням визначити спільний план дій щодо інтеграції України до Європейського Союзу.

Як відомо, экс-прем'єр Ю. Тимошенко рішуче підтримує підписання Угоди про асоціацію з ЄС наприкінці 2013 р. Про це на брифінгу перед лікарнею «Укрзалізниця» в Харкові після зустрічі з Ю. Тимошенко заявили посол ЄС в Україні Я. Томбінський і посол США в Україні Дж. Теффт. «Вона висловила свою рішучу підтримку, щоб асоціація з ЄС була підписана в кінці цього року», – зауважує Я. Томбінський. На питання, чи підтримує Ю. Тимошенко підписання Угоди про асоціацію, якщо кримінальне переслідування щодо неї не буде припинено, посол вдруге підкреслив, що Ю. Тимошенко «висловила свою рішучу підтримку і сильне бажання, щоб Угода про асоціацію була підписана».

Наприкінці брифінгу Я. Томбінський підкреслив, що під час зустрічі посла також нагадали, що для підписання Угоди про

асоціацію Україна повинна виконати три умови: припинити застосування вибіркового правосуддя, провести реформу судової системи та змінити виборче законодавство.

За словами А. Гриценка, «... Угода про асоціацію з Євросоюзом має бути підписана, попри наявність в Україні серйозних внутрішніх проблем, у т. ч. незаконно засуджених політв'язнів». «Це Угода не з Януковичем, а з Україною – не Янукович починав євроінтеграцію і не він її завершуватиме. Після підписання Угоди з Євросоюзом шанси на звільнення Юлії Тимошенко збільшуються, як і збільшується шанс на зміну нинішньої влади мирним шляхом», – також вважає А. Гриценка.

Існує також припущення, зокрема в Партії регіонів, що Ю. Тимошенко може не повернутися в політику через стан здоров'я. Ю. Тимошенко більше не повернеться у велику політику, а без неї партія «Батьківщина» приречена на маргіналізацію, заявив «Радіо Свобода» депутат від Партії регіонів Я. Сухий. «Вона бідна покалічена хворобою людина, і на цьому її роль у політиці скінчилася. Я не бачу шансів для неї кудись повертатися. Те, що зараз відбувається у “Батьківщині” говорить про те, що там немає лідера. Найголовніша біда, що “Батьківщина” так і не стала нормальною європейською опозицією. Відсутність ідеї, яка би вела за собою людей, – головна біда. Потрібно пропонувати якісь конструктивні ідеї, які би суспільство на щось підняли. Поки що такого, на жаль, немає» – каже Я. Сухий.

Натомість у «Батьківщині» радять на таке не сподіватися і запевняють, що вона залишається повноцінним керівником політичної сили.

«Юлія Тимошенко відіграє визначальну роль у політичних процесах. Вона є реальним лідером “Батьківщини”. Вона постійно тримає руку на пульсі всього того, що відбувається в “Батьківщині”. Безумовно, її думка є визначальною при прийнятті рішень партійними органами», – наголошує в коментарі «Радіо Свобода» заступник голови фракції цієї політичної сили С. Сас.

Фізична відсутність Ю. Тимошенко не лише змінила ситуацію в середині партії, яка обрала непрозорий спосіб формування списків кандидатів у депутати, а й ускладнила

комунікацію з іншими політичними силами, вважає позафракційний депутат О. Доній. «Тимошенко як символ, безперечно, наявна у українській політиці. Як особу її навмисне викреслили з політичного обігу, бо для нинішньої влади вона була небезпечною як кандидат у Президенти. Але посадивши, її радикально відокремили від впливу на свою політичну силу. Партія “Батьківщина” була побудована у такий спосіб, що Юлія Тимошенко мала безпосередній вплив і на комунікації і на прийняття рішень. Хто приймає рішення зараз – це не зрозуміло не лише суспільству, а й політикам», – наголошує у розмові з «Радіо Свобода» О. Доній.

Про те, що Ю. Тимошенко має вплив на суспільство, а відтак і на політику, свідчать результати соціологічних опитувань, відзначає у розмові з «Радіо Свобода» політичний експерт Є. Копатько. «Поки що, за всіма опитуваннями вона випереджає будь-якого представника опозиції. Складніше з нюансами взаємин у “Батьківщині”. Там відбуваються такі процеси, що навряд усі з них Тимошенко оцінює позитивно. Принаймні, судячи з опосередкованих ознак, з того, як вона реагує на ті чи інші акції, на дії тих чи інших політиків, які виступають від імені “Батьківщини”», – зауважує Є. Копатько.

Найпотужнішою «зброєю» Ю. Тимошенко є її вміння спілкуватися з політиками та впливати на них. Саме цієї можливості її позбавили разом з волею, зауважує «Радіо Свобода» політолог В. Фесенко. Водночас, за його словами, Ю. Тимошенко має бажання повернутися до керівництва «Батьківщиною». «Те, що вона у в'язниці і не зможе брати участі у виборах, значно зменшує інструментарій її впливу. Відповідно, не завжди беруть до уваги її рекомендації. А от Яценюк сподівається завдяки об'єднанню посилити свої шанси на те, щоб все ж стати кандидатом від опозиції на президентських виборах. У інших представників «Батьківщини» свої розрахунки: без організаційної та фінансово підтримки, які можуть принести Яценюк і Мартиненко, «Батьківщину» важко буде втримати на плаву», – зазначає В. Фесенко. Головне випробування на «Батьківщину» чекає після президентських виборів 2015 р., вважає В. Фесенко. На його думку, якщо

опозиція програє ці вибори, то претензії, які висуватимуться А. Яценюку можуть розколоти партію. Якщо ж опозиційний кандидат стане президентом і звільнить Ю. Тимошенко, то постане питання, чи зможе вона як лідер існувати поряд з А. Яценюком в одній політичній силі, відзначає експерт.

Головна проблема української опозиції сьогодні – конкуренція між опозиційними силами та опозиційними лідерами, вважає голова правління дослідницького центру «Пента». Він назвав об'єднання партій в єдину «Батьківщину» «шлюбом з політичного розрахунку». Зокрема, А. Яценюк, на його думку, не полишив сподівань стати єдиним кандидатом у Президенти від опозиції на виборах 2015 р., адже висунута на цю посаду Ю. Тимошенко «наразі реально брати участі у виборах не може».

В. Фесенко вважає, що і в решти політиків, які увійшли до партійного списку «Батьківщини» також є свої політичні інтереси, що робить цю партію «найбільш чисельною, але найбільш слабкою ланкою опозиційного табору. До президентських виборів В. Фесенко не очікує розколу цієї політичної сили. «А після президентських виборів шанси на об'єднання стануть ще меншими. Скоріше відбудеться реструктуризація партійного поля в Україні, ніж подальше об'єднання опозиції», – переконаний політолог.

Об'єднання не впливових політичних сил з рейтинговою «Батьківщиною» мало що змінить у політичних розкладах України, сказав в інтерв'ю DW директор Міжнародного інституту демократій С. Таран. «Більш важливим було би об'єднання тих 75 % розчарованих у політиках виборців, які мають опозиційні настрої, із діяльністю опозиційних політичних сил», – сказав експерт. На його думку, такий процес могло би стимулювати оприлюднення плану дій до 2015 р., який би мали проголосити три парламентські опозиційні сили, «що мають реальний рейтинг і підтримку громадян», – ВО «Батьківщина», партія УДАР та ВО «Свобода».

Згідно з останньою соціологією Центру Разумкова, Президент В. Янукович попри все залишається найрейтинговішим кандидатом, навіть якщо б на вибори йшла Ю. Тимошенко. У такому разі діючий президент отримав би 23,4 % серед тих,

хто має намір взяти участь у виборах, друге місце – у Ю. Тимошенко (16,3 %), В. Кличко отримує 15,5 %, А. Яценюк – 8,4 %, О. Тягнибок отримав би 6,7 % голосів виборців.

У ситуації, якщо Ю. Тимошенко не зможе взяти участі у виборах, на першому місці також В. Янукович (23,1 %), друге місце посідає В. Кличко (17,9 %) та А. Яценюк отримує 15,9 %.

Незважаючи на те, що А. Яценюк отримав від Ю. Тимошенко у спадок головну опозиційну силу, виявилось, що це мало вплинуло на його особистий рейтинг.

Більше того, останні півроку цей рейтинг активно знижується завдяки парламентському «тушкуванню» людей.

Політтехнологи «Батьківщини» стверджують, що це цілеспрямована кампанія Банкової. «Вони бомблять найближчого суперника, і поки принципово не чіпають УДАР і “Свободу”» – щоб у інформполі месидж був, що тушки тільки у А. Яценюка. Ідуть виключно по його людям, щоб спровокувати конфлікт всередині самої “Батьківщини” – там же багато хто себе бачить головою фракції. Мета, щоб фракції розкололась і Яценюка змістили», – говорить один з політконсультантів депутатів «Батьківщини». «УДАР і “Свобода” зараз нібито осторонь – не їхні ж тушки. А якби у всіх партіях висмикували людей – всі три лідери змушені були б діяти в унісон. Стратегія “Регіонів” зрозуміла – усунути найсильнішого суперника, а потім вже і всіх інших поодиночі – коли цей ослабне», – зазначають у ЗМІ.

Отже, можна стверджувати, що проведений опозицією об’єднавчий з’їзд став демонстрацією консолідації зусиль опозиціонерів, їх здатності дотримуватись даних виборцям обіцянок стосовно узгодженості дій у боротьбі з чинною владою. Утім, сумніви щодо відповідності пропонованої потенційним виборцям «картинки» справжньому стану речей поки що залишаються (*Матеріали підготовлені з використанням наступних інтернет-видань: Українська правда (<http://www.pravda.com.ua>). – 2013. – 1.03; 18.05, 20.05, 23.05, 29.05; 4.06, 6.06, 7.06, 9.06, 10.06, 11.06, 13.06, 14.06, 15.06; Телеканал ТВі (<http://tvi.ua>). – 2013. – 7.06; DW.DE (<http://www.dw.de>). – 2013. - 15.06; ЗІК (<http://zik.ua>). – 2013. –*

30.05, 14.06; Кореспондент (<http://ua.korrespondent.net>). – 2013. – 31.05; Укрінформ (<http://www.ukrinform.ua>). – 2013. – 30.05; Novostimira.com (<http://www.novostimira.com.ua>). – 2013. – 11.03, 14.06; LB.ua (<http://lb.ua>). – 2013. – 21.05, 15.06).

С. Горвая, науч. сотр. ФПУ НБУВ,
канд. наук по соц. коммунікаціям

Президент В. Янукович и оппозиция: диалог стартовал?..

Президент Украины В. Янукович в среду 19 июня провел встречу с руководством Верховной Рады и лидерами некоторых парламентских фракций в здании Администрации Президента. На встрече присутствовали постоянный представитель Президента Украины в Верховной Раде Ю. Мирошниченко, Председатель Верховной Рады В. Рыбак, министр Кабинета Министров Е. Лукаш, глава Администрации Президента С. Левочкин, лидер фракции КПУ П. Симоненко, лидер фракции Партии регионов А. Ефремов и лидер фракции «Батькивщина» А. Яценюк. На встрече В. Янукович заявил, что всегда выступал инициатором встреч с представителями всех парламентских фракций, в том числе оппозиционных.

По словам Президента, альтернативные точки зрения необходимы для принятия общих решений для развития государства. «Никакого авторитаризма в этой системе нет. Мы принимаем коллегиальные решения, в том числе и с участием оппозиции. Оппозиция сейчас достаточно активна, но как построить конструктивные отношения, чтобы эта активность и эта энергия шла на пользу, нужно договариваться. И я также готов всегда к поиску компромисса», – сказал В. Янукович.

При этом он призвал участников встречи не игнорировать интересы избирателей. «Мы с уважением относимся и

не делим наших избирателей на своих и чужих. Это все наши. Это наша страна. Поэтому выработка любых программ по преодолению кризиса, по реагированию на кризисные явления – это процесс, в котором должны участвовать все. И точка зрения каждого должна быть услышана», – сказал Президент Украины. (<http://podrobnosti.ua/power/2013/06/19/912377.html>, 19.06.2013)

При этом В. Янукович выразил сожаление в связи с отсутствием представителей фракций УДАР и «Свобода». «Когда есть желание сотрудничать – можно достичь любой цели ради государства и народа. Но в этом случае цель у них, наверное, другая», – сказал глава государства.

В Партии регионов отказ лидеров фракций УДАР и «Свобода» от участия во встрече также вызвал удивление. Лидер фракции ПР А. Ефремов напомнил, что оппозиционеры сами просили о встрече, а теперь на нее не идут – «что же это было?».

Следует напомнить о том, что лидер партии и парламентской фракции УДАР В. Кличко отказался идти на встречу глав фракций с Президентом В. Януковичем. «Президент игнорирует депутатов, граждан и Конституцию. Он не решается прийти на откровенный дискуссию в Верховную Раду. Зовет лидеров фракций к себе на Банковую. Разве это диалог? Мы говорим, что идем в Европу и вводим европейские стандарты. Так в европейских странах президенты не диктуют условия оппозиции, вызывая ее к себе в кабинет... Диалог должен быть публичным в парламенте», – подчеркнул лидер УДАРа.

В. Кличко в очередной раз выступил за смену власти в Украине (<http://obozrevatel.com/politics/07539-klichko-otkazalsya-idi-k-yanukovichu.htm>, 18.06.2013).

Лидер парламентской фракции «Свобода» О. Тягнибок также отказался от участия во встрече Президента Украины с руководством Верховной Рады и лидерами некоторых парламентских фракций. «Свобода» не собирается принимать участия в том политическом фарсе в духе «диалога со страной». Мы прекрасно осознаем, что формат той встречи, который должен был состояться в формате встречи Президента с оппозицией, был изменен. Соответственно, нет абсолютно ни-

какого смысла подыгрывать этим абсолютно ненужным игрищам», – сказал О. Тягныбок, аргументируя свой отказ.

Лидер «Свободы» подчеркнул, что должна была состояться встреча представителей оппозиции с главой государства, и его приглашали в парламент. «Это несколько другой формат и немного другой тон разговора, другая постановка разговора», – отметил он. При этом подчеркнул, что фракция «Свобода» с пониманием относится к позиции фракции «Батькивщина» о необходимости такой встречи их лидера А. Яценюка с Президентом. «В первую очередь, это связано с состоянием здоровья Юлии Тимошенко. Но мы точно также с полным пониманием относимся к позиции и других наших партнеров – партии УДАР Виталия Кличко», – сказал лидер «Свободы».

Сам же председатель фракции ВО «Батькивщина» А. Яценюк отметил, что встреча Президента Украины В. Януковича с председателями оппозиции является позитивом для страны, поскольку в каждой демократической стране оппозиция с властью должны вести откровенный и прозрачный диалог (<http://obozrevatel.com/politics/09348-yatsenyuk-uvidel-pozitiv-vo-vstreche-s-yanukovichem-apu.htm>, 19.06.2013).

Данную встречу Президента Украины, а также отказ от участия в ней «Свободы» и УДАРа в СМИ активно комментируют политологи и эксперты. Так, политолог В. Цыбулько подчеркнул: «На самом деле идти к Президенту надо с пакетом требований. Каждый из лидеров оппозиционной фракции идет на своеобразный аукцион, то есть идет, чтобы набрать очки для себя и своей политической силы. Идти на встречу с критикой – мало, надо приносить альтернативный проект – видения, которое бы давало выход не только лидеру партии, а стране в целом... Стоит заметить, что заявление Кличко о нежелании проведения встречи в Администрации Президента – это игра, и мяч в воротах Яценюка. Относительно Тягныбока – он не вписывается в тройку, неудивительно, что от него отказались даже крутые политтехнологи Партии регионов» (NEWSru.ua, 18.06.2013).

Также эксперт подчеркнул, что В. Янукович «готов встречаться, но при условии, что риторика оппозиционных сил

изменится с полу-обличительной к более эффективной. Он глава государства, и он отвечает за политический климат в ней, в том числе за состояние политических партий, состояние парламентаризма, реализацию политических проектов» (http://gazeta.ua/ru/articles/politics/_kazhdyj-lider-oppozicionnoj-frakcii-idet-na-svoeobraznyj-aukcion-ekspert-o-vstre/502983, 18.06.2013).

Обращает на себя внимание, что, в большинстве своем, эксперты достаточно корректно, но, все же, критиковали позицию «Свободы» и УДАРА относительно встречи с Президентом Украины. Так, политолог К. Бондаренко заявил, что, судя по всему, лидеры фракций, отказывающиеся от встречи с В. Януковичем, к подобному мероприятию не готовы. «Они прикрываются сейчас различными отговорками: либо хотят, чтобы на встрече присутствовала пресса, либо просто не готовы к переговорам», – отметил политолог (<http://obozrevatel.com/politics/97508-politolog-vstrecha-s-prezidentom-bez-tyagniboka-i-klichko-neeffectivna.htm>, 19.06.2013).

Политолог В. Карасев считает, что В. Кличко решил укрепить образ «непримиримого» борца, поскольку опасается обвинений в сговоре с Банковой.

Относительно каких-то возможных тайных (не высказываемых публично) причин отказа О. Тягнибока от встречи с Президентом предположений у экспертов нет. Как бы то ни было, по словам политолога В. Фесенко, в данном случае в лагере оппозиции наблюдается «различие интересов и тактик». И это в будущем может оппозиции в определенной мере повредить (<http://svodka.net/sobitiya/obschestvo-i-kultura/741749>, 20.06.2013).

В свою очередь, как сообщают СМИ, директор Социологической службы «Украинский барометр» В. Небоженко допускает, что В. Кличко и О. Тягнибок ведут отдельную от А. Яценюка игру. «Тут со стороны “Свободы” и УДАРа какая-то игра. Хотя самое главное, они все сейчас стараются не столько победить власть, сколько в чем-то выделиться от других. Оппозиционеры ревнуют друг друга, как к власти, так и к протестному электорату. Каждый хочет выделиться. И если

один говорит, что едет на бокс, второй берет и читает книжку. Речь о какой-то совместной работе трех лидеров уже не идет», – пояснил В. Небоженко.

При этом он не исключает, что лидеры «Свободы» и УДАРа ведут диалог с Президентом через посредников. «Получается, что Президенту можно сказать то, что нельзя сказать через посредников. Вместо того, чтобы прямо встретиться с Президентом и переговорить об острых проблемах, они предпочитают это делать через посредников. Вот, что очень плохо. В этом случае Яценюк поступает правильно и Янукович правильно делает, что встречается с оппозицией. Они не ждут много друг от друга, но это прямой контакт», – подчеркнул эксперт.

Кроме того, В. Небоженко считает, что следующая встреча Президента с оппозицией произойдет не скоро, поскольку даже с парламентским большинством встречается крайне редко. «Я думаю, что Янукович больше воспользуется этой встречей, чем оппозиция», – подытожил эксперт.

Политолог, директор украинского филиала Института стран СНГ В. Корнилов прокомментировал данную встречу так: «В принципе, я не вижу ничего плохого в том, что Янукович согласился встретиться с лидерами различных фракций... Но, на мой взгляд, даже вне привязки к нынешней ситуации, к ультиматумам оппозиции, чего Януковичу ни в коем случае не надо делать – так это садиться за один стол с Тягнибоком. Категорически! Можно, в конце концов, по очереди переговорить с Яценюком, с Кличко, с Симоненко, с Ефремовым и демонстративно отказаться что-либо обсуждать со “Свободой”. Поднимать украинских ультранационалистов до такого уровня – значит, по сути дела, легитимизировать их в глазах многих избирателей, которые все-таки считают их маргиналами и радикалами. Ни в коем случае ему нельзя садиться с ними за один стол, какие бы ультиматумы ему ни выдвигали. Это будет фатальная ошибка» (<http://www.km.ru/world/2013/06/19/situatsiya-na-ukraine/714054-yanukovich-ne-dolzhen-saditsya-za-odin-stol-s-tyagnibo>, 19.06.2013).

При этом весьма слабенько выглядит комментарий ситуации, связанной с отказом лидера УДАР от участия во встрече с Президентом Украины политического аналитика А. Паляя,

который поддержал позицию В. Кличко, мотивируя тем, что он «больше всех кандидатов похож на мужчину. Конечно, есть еще Тягнибок, но у него определенный негативный имидж, который для него создали, и он ему усиленно подыграл. И он не является чемпионом мира по боксу», – подчеркнул А. Палий.

Также он весьма своеобразно проследил логику в действиях лидера УДАР, отметив, что «в том, что Кличко отказывается от встречи с Президентом, есть своя логика. У него – хороший рейтинг. И у избирателя есть подозрения, что если олигархи увидят, что Янукович больше не сможет набрать рейтинг, то они могут поставить на Кличко» (<http://obozrevatel.com/politics/12905-ekspert-chem-menshe-klichko-govoritem-vyishe-u-nego-rejting.htm>, 19.06.2013) .

Кроме того, по словам аналитика, если В. Кличко будет меньше говорить, у него еще больше вырастет рейтинг.

К сему можно добавить, что точка зрения А. Палия основывается на имеющимся уже политическом опыте. Так получается, что в украинской политике наивысшие рейтинги получают «молчуны», политики, которые стараются как можно меньше говорить о будущем. В свое время «молчуном» был выдвигающийся на должность Президента Л. Кучма, очень молчаливым на предмет будущего был ныне уже практически забытый В. Ющенко. Данный ряд политиков можно продолжить. И вот теперь загадочно молчаливым является В. Кличко.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Голова Верховної Ради В. Рибак вважає, що для налагодження продуктивної роботи парламенту необхідний ефективний діалог між усіма депутатськими фракціями.

«Питання одне – опозиція має сьогодні почути фракції більшості. Більшість – опозицію. І виходу іншого немає – тільки домовлятися», – сказав В. Рибак під час зустрічі Президента України В. Януковича з керівництвом Верховної Ради й головами парламентських фракцій.

Голова ВР також вважає неприпустимим використовувати парламентську трибуну для політичного піару. На його думку, нинішня ситуація спровокована майбутніми президентськими виборами. «Вважаю, що прийшов час, що ми повинні зупинитися... Так далі просто не може бути. Перемогу ми отримаємо лише над власним народом, якщо ми далі так будемо “працювати”», – підкреслив В. Рибак (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 19.06).

В’єтнам традиційно посідає важливе місце серед партнерів України в регіоні Південно-Східної Азії, а насичений та активний політичний діалог на найвищому і високому рівнях впродовж останніх років підтверджує зацікавленість наших країн у подальшому поглибленні українсько-в’єтнамських відносин. На цьому наголосив Голова Верховної Ради України В. Рибак 19 червня під час зустрічі з постійним секретарем Секретаріату ЦК Комуністичної партії Соціалістичної Республіки В’єтнам Ле Хонг Анем.

В. Рибак зауважив, що міжпарламентська співпраця між нашими країнами має значний невикористаний потенціал, і висловив сподівання, що відносини між законодавчими органами двох країн плідно розвиватимуться. «Необхідно продовжити практику обміну візитами на рівні керівників парламентів наших країн», – сказав він і передав запрошення Президенту Національних зборів В’єтнаму відвідати Україну з офіційним візитом. Голова Верховної Ради України підкреслив, що важливим фактором поглиблення українсько-в’єтнамського міжпарламентського діалогу є діяльність міжпарламентських груп, створених у законодавчих органах двох країн, та активізація співпраці на рівні профільних комітетів.

В. Рибак відзначив позитивну тенденцію до поступового зростання двостороннього товарообігу. При цьому керівник українського парламенту зазначив, що Україна вивчає можливість підписання угоди про вільну торгівлю з В’єтнамом з метою створення сприятливіших умов для розвитку

двосторонніх торгово-економічних відносин, залучення інвестицій завдяки зниженню бар'єрів у торгівлі.

Сторони висловилися за об'єднання зусиль у напрямі стимулювання розвитку співпраці в галузях енергетики, машинобудування, сільського господарства, хімічної промисловості.

Постійний секретар Секретаріату ЦК Комуністичної партії СРВ Ле Хонг Ан висловив вдячність українській стороні «за створення сприятливих умов для стабільного життя в'єтнамської діаспори в Україні».

У свою чергу В. Рибак запевнив, що українська сторона докладе необхідних зусиль для дотримання законних прав в'єтнамців, які мешкають в Україні (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)*. – 2013. – 19.06).

Голова Верховної Ради України В. Рибак і Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Узбекистан А. Абдуалієв обговорили 19 червня під час зустрічі питання двосторонньої співпраці України й Республіки Узбекистан, зокрема щодо активізації міжпарламентського й торговельно-економічного співробітництва.

Голова Верховної Ради зазначив, що Україну й Узбекистан пов'язують давні дружні зв'язки, обидві країни мають багато спільних поглядів на поточну міжнародну ситуацію, зокрема з питань нерозповсюдження ядерної зброї, боротьби з тероризмом, екстремізмом, незаконним обігом наркотиків, нелегальною міграцією. Він також відзначив успіхи Узбекистану в усіх сферах й особливо – позитивну динаміку розвитку національної економіки.

В. Рибак підкреслив, що Україна рішуче налаштована на активізацію відносин з Республікою Узбекистан.

Голова Верховної Ради зазначив, що на порядку денному двосторонніх відносин нині стоїть питання проведення VIII засідання Спільної міжурядової комісії з усебічного співробітництва, останнє засідання якої відбулося у 2007 р.

В. Рибак висловився за подальшу активізацію міжпарламентського співробітництва, зокрема, на рівні голів парла-

ментів, груп дружби, глав комітетів тощо. У цьому контексті він повідомив, що в українському парламенті вже створено групу з міжпарламентських зв'язків з Республікою Узбекистан, до складу якої увійшло 30 народних депутатів.

Голова Верховної Ради, торкаючись питань торговельно-економічного співробітництва, високо оцінив досягнутий рівень ділової взаємодії і зазначив, що Україна й Узбекистан мають значні резерви в цьому напрямі. «Динаміка ділових взаємин демонструє значний нереалізований потенціал», – сказав він.

У свою чергу А. Абдуалієв подякував українській стороні за підтримку Узбекистану щодо входження до зони вільної торгівлі, яке відбулося в травні цього року, і звернувся з проханням про прискорення ратифікації цієї угоди українським парламентом. Він також передав побажання узбецької сторони про приурочення відкриття пам'ятника А. Навої до візиту Президента Республіки Узбекистан в Україну (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)*. – 2013. – 19.06).

18 червня Голова Верховної Ради України В. Рибак зустрівся з президентом Республіки Білорусь О. Лукашенком. Під час зустрічі були обговорені питання українсько-білоруського співробітництва, зокрема щодо активізації міжпарламентського діалогу й торговельно-економічної співпраці. Голова Верховної Ради, відзначивши позитивну динаміку українсько-білоруського політичного діалогу, наголосив на важливості нинішнього візиту президента Республіки Білорусь для подальшого зміцнення двосторонніх відносин. В. Рибак висловив переконання в тому, що розвиток українсько-білоруського співробітництва та його наповнення практичним змістом невід'ємно пов'язані з ефективною взаємодією законодавчих гілок влади наших держав.

Разом з тим, зазначив В. Рибак, нинішній стан співробітництва українського й білоруського парламентів не відповідає належною мірою динаміці розвитку українсько-білоруського політичного діалогу в цілому. Він повідомив, що

нині опрацьовується програма двосторонніх візитів на рівні керівників парламентів, а також порядок денний чергового засідання Міжпарламентської комісії. «Українська сторона вважає перспективним обмін парламентськими делегаціями України й Білорусі для вивчення досвіду законотворчої роботи, зв'язку з регіонами, суб'єктами господарювання», – підкреслив керівник парламенту. В. Рибак також повідомив, що у Верховній Раді вже створено групу взаємодії з парламентом Білорусі в складі 75 народних депутатів, очолив її колишній Надзвичайний і Повноважний Посол України в Республіці Білорусь, народний депутат України В.Тихонов.

Учасники зустрічі також обговорили питання більш широкої взаємодії в рамках міждержавних об'єднань. Зокрема, Голова Верховної Ради наголосив, що Україна підтримує всебічне залучення Білорусі до загальноєвропейських процесів, зокрема до роботи Парламентської асамблеї Ради Європи, до реалізації всіх програм у рамках ініціативи ЄС «Східне партнерство», у тому числі її парламентського виміру ЄВРОНЕСТ.

У свою чергу президент Республіки Білорусь високо оцінив роль парламентів у поглибленні співробітництва наших держав. «Парламент – це потужна сила, яка має реальну владу, і він має бути підключений до процесів взаємодії наших країн», – сказав він і додав, що всі гілки влади повинні працювати в одному напрямі, щоб отримати результат. «Народ оцінює нашу роботу за результатом, а не по тому, як ми це робимо», – підкреслив він і закликав до розширення регіонального й прикордонного співробітництва.

У контексті поліпшення міжпарламентської взаємодії президент Республіки Білорусь звернувся до керівника української міжпарламентської групи дружби В. Тихонова з проханням сприяти прискоренню створення такої групи в парламенті Білорусі, враховуючи його досвід й авторитет серед білоруських парламентарів (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 18.06*).

Інформація про результати роботи Верховної Ради України на пленарних засіданнях 18 і 19 червня 2013 р.

Розглянуто 37 питань порядку денного.

За результатами розгляду:

- прийнято шість законів і три постанови;
 - два законопроекти прийнято за основу;
 - один проект постанови направлено до комітету для підготовки на повторне перше читання;
 - 12 законопроектів і три проекти постанов відхилено
- (Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 18.06; 19.06).***

Верховна Рада України прийняла Постанову «Про утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань Автономної Республіки Крим».

ВР доручила Тимчасовій спеціальній комісії відповідно до Регламенту Верховної Ради та окремих рішень Верховної Ради опрацьовувати законопроекти, проекти інших актів, положення яких стосуються:

- конституційно-правового статусу Автономної Республіки Крим;
- делегування повноважень Автономній Республіці Крим;
- затвердження Конституції Автономної Республіки Крим і внесення змін до неї;
- правового режиму майна, що належить Автономній Республіці Крим;
- фінансової самостійності Автономної Республіки Крим;
- інших питань за рішенням Голови Верховної Ради.

Визначено термін діяльності Тимчасової спеціальної комісії – термін повноважень Верховної Ради сьомого скликання.

Звіт Тимчасової спеціальної комісії про виконану роботу вирішено заслухати на пленарному засіданні не пізніше шести місяців до дня закінчення повноважень Верховної Ради сьомого скликання.

Відповідний проект Постанови зареєстровано за № 2574 (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 18.06).

18 юнія ВР решила не поддерживать проект правительственного постановления про отчет о выполнении Госбюджета-2012. За принятие данного отчета проголосовало 192 депутата парламента из 391.

При этом спикер Верховной Рады В. Рыбак отметил, что отчет о выполнении бюджета к сведению принят. Согласно проекту постановления, в закон про Госбюджет-2012 были внесены изменения, в итоге плановые показатели бюджета значительно возросли.

К примеру, доходы были увеличены на 41,1 млрд грн, расходы же – на 55,6 млрд грн. Возвращение кредитов было увеличено на 0,8 млрд грн, а дефицит бюджета – на 13,7 млрд грн (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>). – 2013. – 18.06).

Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про внесення зміни до статті 8 Закону України “Про порядок допуску та умови перебування підрозділів збройних сил інших держав на території України”».

Законодавчим актом доповнено ст. 8 Закону України «Про порядок допуску та умови перебування підрозділів збройних сил інших держав на території України» новою частиною, якою встановлено, що «пропозиція щодо допуску в Україну підрозділів збройних сил інших держав для участі в багатонаціональних навчаннях має вноситися щороку разом з проектом плану проведення багатонаціональних навчань за участі підрозділів Збройних сил України на території України та їх участі в багатонаціональних навчаннях поза межами України на відповідний рік, який подається для затвердження Президентом України».

Відповідний законопроект зареєстровано за № 2341 (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 18.06).

Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про ратифікацію Договору між Україною та Об'єднаними Арабськими Еміратами про взаємну правову допомогу у кримінальних справах».

Договір спрямовано на створення правових підстав для застосування компетентними органами обох держав спільних дій щодо запобігання злочинам, розслідування кримінальних справ і конфіскації доходів, одержаних злочинним шляхом.

Відповідний законопроект зареєстровано за № 0022 (Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 19.06).

Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про ратифікацію Договору між Україною та Об'єднаними Арабськими Еміратами про взаємну правову допомогу у цивільних та комерційних справах».

Договір спрямовано на налагодження ефективного співробітництва компетентних органів обох сторін шляхом надання взаємної правової допомоги в цивільних і комерційних справах, визначення механізму взаємного визнання і виконання судових рішень.

Зокрема, згідно з Договором, громадяни однієї сторони користуються на території іншої сторони таким же правовим захистом, як і громадяни іншої сторони, а також мають право звертатися до її судових органів на тих же умовах, що й громадяни іншої сторони.

Громадяни однієї сторони на території іншої сторони мають право відповідно до законів і процедур останньої на зменшення або звільнення від сплати судових витрат на тих же умовах і в тому ж обсязі, що її власні громадяни.

Відповідно до Договору, сторони можуть здійснювати обмін інформацією стосовно чинного законодавства й судової практики у своїх країнах, пов'язаної із застосуванням цього Договору.

Сторони згідно з цим Договором надають одна одній найширший обсяг взаємної правової допомоги в цивільних і комерційних справах відповідно до їхнього законодавства.

Правова допомога згідно з цим Договором охоплює вручення повісток та інших судових документів; отримання доказів шляхом судових доручень або запитів; визнання і виконання судових рішень і мирових угод. Відповідний законопроект зареєстровано за № 0021 (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 19.06).

Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про внесення зміни до статті 14 Закону України “Про екстрену медичну допомогу”» (щодо бюджетного фінансування).

Законодавчим актом текст ст. 14 Закону України «Про екстрену медичну допомогу» викладено у редакції, згідно з якою:

«1. Фінансове забезпечення системи екстреної медичної допомоги за рахунок бюджетних коштів здійснюється відповідно до бюджетного законодавства.

2. Для розвитку та поліпшення матеріально-технічної бази системи екстреної медичної допомоги можуть залучатися кошти підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності і господарювання, а також добровільні пожертвування фізичних і юридичних осіб, благодійних організацій та об'єднань громадян, інші не заборонені законодавством джерела».

Відповідний законопроект зареєстровано за № 2102 (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 18.06).

Верховна Рада відмовилася денонсувати угоду між Україною і Російською Федерацією щодо перебування Чорноморського флоту на території України. За таке рішення проголосувало 153 народні депутати, передає кореспондент УНН.

Вказаним документом передбачалося денонсувати угоду між Україною і РФ щодо перебування Чорноморського флоту на території України.

Як зазначив у своєму виступі представник Президента у ВР Ю. Мірошніченко, законопроект нардепа В. Яворівського що-

до денонсації угоди між Україною і РФ щодо ЧФ, за висновками Головного науково-експертного управління апарату ВР, суперечить Віденській конвенції. Нардеп, посилаючись на висновки Бюджетного комітету парламенту, наголосив, що денонсування вказаної угоди призведе до скорочення «надходжень до державного бюджету».

Нагадаємо, що вказана угода була підписана 21 квітня 2010 р. в Харкові, а ратифікована парламентом 27 квітня 2010 р. Вона передбачає подовження терміну базування ЧФ в Україні до 2042 р. (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 19.06).

Фракція КПУ проголосує за кандидатуру О. Копиленка на посаду члена ЦВК. Про це в кулуарах парламенту сказав лідер фракції КПУ П. Симоненко, передає кореспондент УНН.

«Звичайно, ми проголосуємо (за О. Копиленка. – Ред.)», – пообіцяв П. Симоненко. Він назвав О. Копиленка фаховою людиною і згадав, що О. Копиленко працював в апараті ВР з другого скликання.

За повідомленнями УНН, Верховна Рада на пленарному засіданні 19 червня планувала розглянути проект постанови про припинення повноважень голови Центральної виборчої комісії В. Шаповала, проте так і не розглянула (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 19.06).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

19 червня відбулася зустріч Президента України В. Януковича з керівництвом Верховної Ради й головами депутатських парламентських фракцій.

На зустрічі були присутні Голова Верховної Ради В. Рибак, представник Президента у Верховній Раді Ю. Мірошниченко, міністр Кабінету Міністрів О. Лукаш, глава Адміністрації Президента С. Львовчкін, голова фракції Партії регіонів

О. Єфремов, голова фракції КПУ П. Симоненко, голова фракції ВО «Батьківщина» А. Яценюк (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 19.06*).

Голова фракції ВО «Батьківщина» А. Яценюк під час зустрічі Президента України В. Януковича з керівництвом Верховної Ради й головами парламентських фракцій висловився з питань, які було висунуто опозицією до зустрічі з главою держави.

А. Яценюк, зокрема, звернувся до Президента з питанням щодо звільнення Ю. Тимошенко і відправлення її на лікування закордон. Він наголосив, що опозиція готова голосувати за всі необхідні законопроекти для підписання Угоди про асоціацію з ЄС. «Ми проголосуємо за всі закони по ЄС», – сказав А. Яценюк.

Говорячи про співпрацю України з Росією, голова фракції ВО «Батьківщина» наголосив: «Політика Російської Федерації є агресивною по відношенню до України. Так по-партнерськи не поступають». За словами А. Яценюка, «Велика угода», яка була свого часу підписана між Україною і Росією, не виконується нашими російськими партнерами (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 19.06*).

Під час зустрічі з Президентом України В. Януковичем з керівництвом парламенту й головами фракцій обговорено питання проведення повторних виборів до Верховної Ради у п'яти одномандатних виборчих округах.

Зокрема, голова фракції ВО «Батьківщина» А. Яценюк поінформував главу держави про позицію фракції щодо дати проведення повторних виборів у п'яти виборчих округах. «У порядку денному стоїть питання про призначення виборів на п'яти округах. Якщо це питання буде стояти таким чином, це означає, що вибори будуть 25 серпня, а 25 серпня ми навіть не встигне-

мо запросити іноземних спостерігачів. Ми як опозиція звертаємося, щоб вибори були 27 жовтня», – зазначив А. Яценюк.

Голова фракції ВО «Батьківщина» також звернувся до Президента України з проханням дати доручення парламентській більшості щодо створення тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради з реформування виборчого законодавства й діяльності та порядку утворення Центральної виборчої комісії. «Цей підхід буде сприйнятий нашими європейськими партнерами, і він буде сприйнятий в Україні, що влада й опозиція єдині в тому, що вибори треба проводити чесно й прозоро», – сказав А. Яценюк. За його словами, до предмета відання цієї комісії має увійти питання виборів у Києві.

А. Яценюк передав В. Януковичу листа за підписом трьох керівників опозиційних фракцій та аналітичні документи, підготовлені фахівцями опозиційних політичних сил.

У свою чергу голова фракції Партії регіонів О. Єфремов висловив занепокоєння неефективною роботою Верховної Ради. Зокрема, він підкреслив, що керівники опозиційних фракцій не бажають призначати повторних виборів у п'яти округах. «Опозиція вже півроку робить усе можливе, щоб вибори в цих округах не проводилися. Вони їх пересувають під різними причинами. Зокрема, що вибори влітку проводити неможна, бо не буде студентів, а якщо студентів не буде, то за “наших” не проголосують, тому давайте проводити восени ці вибори», – підкреслив О. Єфремов (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua). – 2013. – 19.06).

Президент України В. Янукович готовий виступити у Верховній Раді, якщо там буде дотримано рівень політичної культури.

Президент зазначив, що у зв'язку з його робочим графіком найближчою датою виступу в парламенті може стати 5 липня – день закриття сесії (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua). – 2013. – 19.06).

Президент України В. Янукович наголошує, що завжди виступав ініціатором зустрічей з представниками всіх парламентських фракцій, у тому числі опозиційних. «Я ніколи не заперечував, більше того, я ініціював завжди такі зустрічі. І якщо не буде заперечень, на майбутнє ми їх зробимо системними, і це буде правильно», – сказав В. Янукович на зустрічі з керівництвом Верховної Ради й головами парламентських фракцій. Водночас глава держави зазначив, що такі зустрічі можуть проводитися у різних форматах. «Я завжди знайду час, якщо в цьому не буде, як кажуть, політиканства чи гри», – підкреслив В. Янукович.

На його переконання, альтернативні точки зору необхідні для прийняття спільних рішень задля розбудови держави. «Ніякого авторитаризму в цій системі немає. Ми приймаємо колегіальні рішення, у тому числі й за участі опозиції. Опозиція зараз достатньо активна, але як побудувати конструктивні відносини, щоб ця активність і ця енергія йшла на користь, треба домовлятися. І я також готовий завжди до пошуку компромісу», – сказав Президент.

Глава держави закликав учасників зустрічі не ігнорувати інтересів людей. «Закривати очі чи не рахуватись з позицією наших виборців, певної частини населення ми не маємо права. Ми з повагою ставимось і не ділимо наших виборців на своїх і чужих. Це всі наші. Це наша країна. Тому відпрацювання будь-яких програм з подолання кризи, з реагування на кризові явища – це процес, у якому повинні брати участь усі. І точка зору кожного повинна бути почута», – сказав В. Янукович (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*. – 2013. – 19.06).

Україна під час переговорів з газових питань на будь-якому рівні ніколи не висловлювалася за приватизацію вітчизняної газотранспортної системи, заявляє Президент України В. Янукович.

«Узагалі, слово приватизація ніколи не використовувалось ні на яких переговорах. Ні з ким. Ми не вживали слова “при-

ватизація”. Це все чутки чи домисли, можливо, навіть, провокація. Але ми не живемо за рахунок чуток», – сказав В. Янукович на зустрічі з керівництвом Верховної Ради й головами парламентських фракцій.

За словами глави держави, на сьогодні ведеться робота щодо підготовки української газотранспортної системи до її модернізації. Президент підкреслив, що модернізація української ГТС спрямована насамперед на підтримку технічної надійності цієї системи, а також зберігання певних обсягів прокачування газу. На переконання глави держави, цього можна досягти за рахунок об’єднання зусиль споживачів, транзитерів і постачальників газу. При цьому він підкреслив, що без участі парламенту будь-яке рішення щодо створення консорціуму прийматися не буде (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 19.06).

Вимоги Міжнародного валютного фонду щодо підвищення ціни на газ для населення є неприйнятними, наголошує Президент України В. Янукович.

«Ті вимоги, які висуває сьогодні МВФ, вони для нас не прийнятні. Це підвищення рівня оплати населення за газ. Ми не можемо на це погодитись. Тому що це може мати негативні соціальні наслідки для населення», – сказав В. Янукович на зустрічі з керівництвом Верховної Ради й головами парламентських фракцій (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 19.06).

Проведение встречи В. Януковича с лидерами парламентских фракций является для страны позитивом. Об этом заявил А. Яценюк, лидер фракции «Батьківщина», во время встречи с Президентом.

Ведь власть и оппозиция в каждой демократической стране должны вести откровенный диалог. А. Яценюк добавил, что власть и оппозиция являются политическими оппонентами (*УРА-Информ (http://ura-inform.com)*). – 2013. – 19.06).

По словам лидера фракции КПУ П. Симоненко, на встрече Президента В. Януковича и лидеров парламентских фракций лидеры обсудили вопросы, которые их интересовали, а также свои пожелания касательно улучшения работы парламента.

Никто ни о чем не договаривался, однако каждый имел возможность высказать собственную позицию. По словам П. Симоненко, он бы желал почувствовать итоги данной встречи. Если парламент начнет принимать законы, которые пойдут на благо народа, это и будет являться результатом, добавил лидер фракции (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>)). – 2013. – 19.06).

Президент України В. Янукович і Президент Республіки Білорусь О. Лукашенко під час переговорів у Києві обговорили широкий спектр питань двосторонньої взаємодії і намітили перспективи співробітництва.

Як повідомив В. Янукович журналістам після завершення переговорів з президентом Республіки Білорусь О. Лукашенко, ішлося насамперед про торговельно-економічну співпрацю. «Білорусь є одним із наших головних торговельних партнерів, двосторонній товарообіг з яким минулого року досяг рекордного рівня у 7,5 млрд дол. США. І це не межа. Тому одним із першочергових завдань ми визначили здійснення спільних заходів у сфері торговельно-економічного співробітництва», – сказав Президент України.

За словами В. Януковича, сторони домовилися повніше використовувати економічний потенціал країн для подальшого нарощування взаємної торгівлі. У цьому зв'язку особливу увагу приділено активізації міжгалузевої взаємодії. На його переконання, є значні перспективи для розширення взаємодії в електроенергетичній сфері, зокрема шляхом забезпечення поставок української електроенергії в країни Балтії з використанням транзитних можливостей Білорусі. В. Янукович також зазначив, що Україна й Білорусь зацікавлені в збільшенні взаємних поставок продукції агропромислового комплексу.

За результатами переговорів урядам України й Білорусі доручено детально опрацювати всі нові перспективні спільні проекти та актуальні ініціативи (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua).* – 2013. – 18.06).

У присутності Президента України В. Януковича й президента Республіки Білорусь О. Лукашенка підписано двосторонні документи.

Сторони підписали Протокол про обмін ратифікаційними грамотами Договору між Україною та Республікою Білорусь про державний кордон від 12 травня 1997 року.

Договір між Україною і Республікою Білорусь про державний кордон був підписаний 12 травня 1997 р., ратифікований Верховною Радою України 18 липня 1997 р. 17 травня 2010 р. Президент Республіки Білорусь О. Лукашенко підписав Закон Республіки Білорусь «Про ратифікацію Договору між Україною та Республікою Білорусь про державний кордон».

Для набрання чинності Договору про кордон необхідно підписати Протокол. Протокол визначає посадових осіб України й Республіки Білорусь, уповноважених на обмін ратифікаційними грамотами Договору про державний кордон, а також підтверджує, що ратифікаційні грамоти, які підлягають обміну, складені належним чином та у відповідній формі.

Було підписано Угоду між Міністерством екології та природних ресурсів України та Міністерством природних ресурсів і охорони навколишнього середовища Республіки Білорусь про співробітництво у галузі охорони та сталого використання транскордонних природоохоронних територій.

Метою Угоди є створення необхідних договірно-правових умов для забезпечення охорони й сталого використання природних комплексів і об'єктів транскордонних природоохоронних територій шляхом скоординованих й узгоджених дій України й Республіки Білорусь.

Серед підписаних документів – Угода між Державним агентством лісових ресурсів України та Міністерством лісо-

вого господарства Республіки Білорусь про співробітництво у галузі лісового господарства.

Угода дасть змогу встановити ключові напрями і форми взаємодії сторін з питань сталого управління лісами, у тому числі забезпечити комплексне використання деревних і недеревних ресурсів з урахуванням інтересів усіх груп населення без шкоди для екологічних функцій лісів і їхнього біорозмаїття.

Крім того, підписано Угоду про основні напрями співробітництва у галузі захисту прав споживачів між Державною інспекцією України з питань захисту прав споживачів та Міністерством торгівлі Республіки Білорусь. Угода визначає ключові напрями взаємодії сторін із питань захисту прав споживачів. Також підписано Протокол між Адміністрацією Державної прикордонної служби України та Державним прикордонним комітетом Республіки Білорусь про порядок обміну інформацією щодо обстановки на державному кордоні України та Республіки Білорусь.

Необхідність підписання Протоколу обумовлена проведеними організаційно-штатними змінами в Державному прикордонному комітеті Республіки Білорусь і зміною формату обміну інформацією, зокрема інформацією про виявлені підроблені документи, необхідні для перетину державного кордону, профілями ризиків про характерні ознаки правопорушень, а також проведенням спільних аналітичних досліджень у сфері прикордонної безпеки.

Протокол надасть можливість координувати зусилля органів охорони державного кордону України та органів прикордонної служби Республіки Білорусь у протидії незаконному переміщенню через українсько-білоруський державний кордон окремих осіб, транспортних засобів, вантажів та іншого майна (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 18.06).

Президент України В. Янукович наголошує на важливості демаркації українсько-білоруського кордону для подальшого розвитку міжрегіональної прикордонної співпраці. «Нами на-

решті поставлено крапку в питанні договірно-правового оформлення українсько-білоруського кордону. Підписанням Протоколу про обмін ратифікаційними грамотами Договору про державний кордон між Україною та Білоруссю ми даємо старт демаркації нашого спільного кордону», – сказав Президент України журналістам після завершення переговорів з президентом Республіки Білорусь О. Лукашенком.

В. Янукович підкреслив, що під час переговорів сторони приділили окрему увагу питанням міжрегіональної і прикордонної співпраці (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 18.06*).

Підписання Меморандуму про поглиблення взаємодії між Україною та Євразійською економічною комісією відповідає інтересам нашої країни і жодним чином не суперечить Угоді про асоціацію з Європейським Союзом. Про це Президент України В. Янукович заявив журналістам після завершення українсько-білоруських переговорів.

Він нагадав, що за підсумками 2012 р. на країни Митного союзу припадає понад 36 % зовнішньоторговельного обороту України, що становить 63 млрд дол. США. «Упевнений, зусилля з розвитку взаємодії з Митним союзом, а в подальшому і з Євразійським економічним союзом сприятимуть досягненню необхідного прогресу в економічній взаємодії наших країн і, відповідно, зростанню добробуту наших народів», – наголосив В. Янукович.

Глава держави підкреслив, що Україна прагне мати «нормальні торговельні відносини» з країнами Митного союзу.

Він також наголосив, що Україна послідовно йде шляхом європейської інтеграції і наближення всіх сфер життєдіяльності до європейських стандартів. «Усе, що ми робимо, ми робимо передусім для себе – для того, щоб краще жилося людям, щоб комфортнішим у людей було життя, щоб була захищена безпека країни і народу, права особистості, права людини. Про це йде мова», – сказав Президент (*Офіційне*

інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 18.06).

Україна вітає прагнення Республіки Білорусь набути членства у Світовій організації торгівлі. Про це заявив Президент України В. Янукович під час українсько-білоруських переговорів у розширеному складі.

Він також висловив переконання, що країни мають можливість співробітництва і в рамках інших міжнародних організацій, зокрема в Організації з безпеки та співробітництва в Європі. «Наше головування в ОБСЄ, ми вважаємо, також створює умови для участі Білорусі як повноправного учасника процесів, які стосуються зміцнення безпеки і стабільності в Європі», – сказав В. Янукович.

У свою чергу Президент Білорусі високо оцінив досвід України в питаннях підвищення безпеки експлуатації атомних електростанцій. О. Лукашенко попросив, щоб українські фахівці обмінялися досвідом з білоруськими колегами. «У вас є колосальний досвід експлуатації атомних станцій, але найголовніше – у вас є фахівці, є люди. Ми б хотіли, щоб наші брати-українці допомогли нам із фахівцями – у їх підготовці, – сказав О. Лукашенко. – Ми на вас дуже будемо розраховувати» (**Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 18.06).**

Україна й Республіка Білорусь повинні активізувати двосторонні відносини, адже є значний потенціал для розвитку цих відносин, заявляє Президент України В. Янукович.

За його словами, обидві країни налаштовані на повніше використання можливостей співпраці в різних сферах.

Основою для активізації співробітництва ділових кіл України й Білорусі, на переконання Президента, має стати як існуюча договірна база, так і нові угоди про співпрацю. «Ми покладаємо велику надію на те, що наші підкомісії запропонують нам такий порядок і конкретний напрям співробітництва

в різних галузях», – сказав В. Янукович. Зокрема, ідеться про розвиток транспортних можливостей двох держав, транспортування нафти, військово-технічне й міжрегіональне прикордонне співробітництво, розвиток агропромислового комплексу, сільгоспмашинобудування.

У свою чергу О. Лукашенко зазначив, що Україна й Білорусь уже мають певні досягнення у двосторонньому співробітництві. Зокрема, це стосується рівня товарообігу, створення спільних підприємств, які працюють в обох країнах. Разом з тим, за словами президента Білорусі, рівень співпраці є недостатнім. «І у вас, і у нас працюють спільні підприємства. Це добре, але цього, звичайно, недостатньо. Ми сповнені рішучості свій шлях пройти, створюючи більшу кількість з більшими обсягами виробництва спільних підприємств із серйозною локалізацією на українській землі», – наголосив він.

О. Лукашенко позитивно оцінив ухвалену Україною програму з розвитку агропромислового комплексу й сільського господарства. «Ви правильно вирішили, що пройти цей шлях треба. Ми будемо корисні для України в реалізації цієї потужної програми», – сказав президент Білорусі. За його словами, Білорусь готова створювати спільні сільгосп-підприємства для модернізації українського сільського господарства на основі сучасної техніки. «Україна не чужа мені країна, і я все буду робити як глава держави, щоб підтримувати дуже тісні, дружні, максимально вигідні для України відносини», – наголосив президент Білорусі (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua). – 2013. – 18.06).

Президент України В. Янукович зазначив, що під час переговорів сторони приділили окрему увагу розвитку гуманітарної складової двосторонньої співпраці. Ідеться насамперед про взаємодію в рамках заходів із відзначення у 2014 р. 200-річчя з дня народження Т. Шевченка, а також про

проведення Днів культури України в Республіці Білорусь і Білорусі в Україні.

«Глибоко переконаний, що й надалі завдяки нашим спільним зусиллям ми зуміємо робити все можливе в ім'я дружби й процвітання народів України та Білорусі», – додав В. Янукович (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 18.06).

Україна успішно співпрацює з Європейським банком реконструкції та розвитку, реалізуючи спільні проекти, наголошує Президент України В. Янукович.

«Сьогодні історія продовжується. Незважаючи на економічну кризу, яка існує, Україна успішно співпрацює з ЄБРР», – сказав глава держави під час зустрічі з першим віцепрезидентом Європейського банку реконструкції та розвитку Ф. Беннеттом.

В. Янукович привітав Ф. Беннетта з 20-річчям діяльності ЄБРР в Україні. «Україна високо цінує співпрацю з Європейським банком реконструкції та розвитку. Ті проекти, які нам вдалося втілити за ці роки, назавжди залишаться в історії наших відносин, і, безумовно, вони вже отримали високу оцінку наших громадян», – підкреслив Президент.

Глава держави зазначив, що проекти, які реалізує ЄБРР в Україні, пов'язані з вирішенням проблем людей і сприяють європейській інтеграції країни. «У контексті реформ України, спрямованих на європейську інтеграцію, останнім часом ми мали з ЄБРР плідну співпрацю, і багато з тих питань, які ми обговорювали, нам вдалося вирішити», – сказав Президент (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 18.06).

В історії українсько-білоруських двосторонніх відносин відбулася знакова довгоочікувана подія – підписання Протоколу про обмін ратифікаційними грамотами Договору між Україною та Республікою Білорусь про державний кордон. Про це заявив радник Президента України, керівник Го-

ловного управління з питань міжнародних відносин АПУ А. Гончарук у коментарі журналістам.

Він нагадав, що цей Договір був укладений більше ніж 16 років тому (підписаний 12 травня 1997 р., ратифікований Україною 18 травня 1997 р.), однак лише тепер у питанні договірно-правового оформлення білоруської ділянки державного кордону України поставлено «фінальну крапку». За словами А. Гончарука, це дасть змогу сторонам уже найближчим часом перейти до останньої, практичної фази – позначення кордону на місцевості (демаркації).

«Облаштування кордону – це не створення перешкод між Україною та її сусідами, а насамперед необхідна умова для покращення перетину кордону громадянами та розбудови відповідної сучасної інфраструктури», – наголосив радник Президента. За його словами, це також важливий фактор гарантування безпеки жителів обох держав, захист від таких загроз, як транскордонна організована злочинність, незаконна міграція, торгівля людьми (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 18.06).

Робочий візит Прем'єр-міністра М. Азарова до Французької Республіки показав, що Україна повертається на світовий ринок з конкурентоспроможними проектами. На цьому глава уряду наголосив під час засідання Кабінету Міністрів України 19 червня 2013 р.

«На 50-му Міжнародному авіакосмічному салоні в Ле Бурже Україна продуменструвала, що після складних для вітчизняної авіакосмічної галузі років вона повертається на світовий ринок з конкурентоспроможними проектами», – підкреслив Прем'єр-міністр. Він нагадав, що в роботі найбільшої виставки світової авіаційної і космічної промисловості взяли участь понад 3 тис. компаній з 44 країн. Усього ж близько 300 офіційних делегацій з 88 держав приїхали до Ле Бурже провести переговори й познайомитися з новими розробками тих небагатьох держав світу, які сьогодні виробляють літаки й космічні апарати.

Те, що Україна підтримує і розвиває статус великої авіаційної держави, наголосив М. Азаров, присутні переконалися вже на відкритті авіасалону – після демонстраційних польотів українських літаків АН-158 і АН-70. Українські машини були представлені на Міжнародному аерокосмічному салоні відразу після господарів шоу – французьких виробників (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 19.06).

*Прем'єр-міністр України Н. Азаров поручил відповідальним керівникам міністерств і відомств приступити к підготовке засідання *Межправительственной українсько-французької економічної комісії, которое заплановано на кінець текущего года*. Об этом глава правительства заявил во время засідання Кабінета Міністрів 19 июня.*

По словам Н. Азарова, его рабочий визит во Францию 17–18 июня текущего года показал рост интереса к нашему государству со стороны французского бизнеса.

Так, во время встречи с представителями ведущих французских компаний, входящих в «МЕДЕФ Интернасьональ» – крупнейшего во Франции объединения предпринимателей, были высказаны предложения о сотрудничестве в агропромышленном секторе, отрасли авиастроения и авиаперевозок, концессионного строительства дорог, мостов и инфраструктурных объектов в Украине, в автомобилестроении и сфере информационных технологий, энергетике – до строительства новых ядерных реакторов, а также в гостиничном бизнесе.

«Поэтому поручаю особенно тщательно и предметно, исходя из реальных предложений к сотрудничеству, подготовить заседание межправительственной украинско-французской экономической комиссии, которое состоится в конце года», – заявил Н. Азаров (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 19.06).

19 червня 2013 р. Кабінет Міністрів України схвалив проект закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення контролю за безпе-

кою автомобільних перевезень вантажів і відповідальності за порушення правил дорожнього руху».

Як раніше зазначав міністр інфраструктури В. Козак, проїзд великовагових вантажівок – це одна з причин руйнування доріг, які сьогодні через інтенсивний рух та значно більшу завантаженість, ніж передбачалося під час проектування, втрачають та продовжують втрачати несучу здатність.

Ухвалений законопроект покликаний удосконалити систему контролю за дотриманням автоперевізниками обмежень осьових навантажень, загальної маси й габаритних параметрів транспортних засобів при здійсненні перевезень вантажів автомобільними дорогами загального користування.

Передбачається, що збільшаться розміри штрафів за порушення правил проїзду великогабаритних (великовагових) транспортних засобів автомобільними дорогами, вулицями й залізничними переїздами.

Схвалений урядом проект закону буде передано для подальшого розгляду до Верховної Ради України (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 19.06.*

Державне агентство автомобільних доріг України «Укравтодор» вживає заходів для ліквідації ямковості на всіх автошляхах України до кінця червня. Наразі ремонти виконано більш ніж на 80 % шляхів. Про це заявив голова «Укравтодору» Є. Прусенко на брифінгу в Кабінеті Міністрів України 19 червня.

«Станом на сьогодні з початку року всього зафіксовано 5,2 млн кв. м ямковості. Це – майже удвічі більше, ніж торік. Зараз ліквідовано в процесі ремонту 4,2 млн кв. м. Ще залишається майже 1 млн кв. м – переважно на дорогах місцевого значення, але ще в деяких областях – на дорогах державного значення. Робиться все можливе, щоб завершити ці роботи до кінця червня», – поінформував він.

Однією з головних причин такого інтенсивного руйнування доріг Є. Прусенко назвав перевищення транспортними засобами нормативів вагового навантаження, та наголосив

на необхідності посилення вагового контролю з метою збереження доріг (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2013. – 19.06).

19 червня на засіданні уряду схвалено Розпорядження «Про внесення зміни до пункту 2 Постанови Кабінету Міністрів України від 27 червня 2003 року № 994 “Про затвердження переліку заходів та засобів з охорони праці, витрати на здійснення та придбання яких включаються до витрат”».

З метою вдосконалення окремих норм було внесено зміни до Податкового кодексу України, зокрема у ст. 138, відповідно до якої загальновиробничими витратами вважаються витрати на охорону праці, техніку безпеки, здійснені відповідно до законодавства.

Проект постанови погоджено без зауважень Міністерством юстиції, Міністерством фінансів, Міністерством економічного розвитку і торгівлі (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2013. – 19.06).

Міністерство доходів і сборів совместно с Министерством инфраструктуры проведут инвентаризацию грузов в морских портах. Об этом во время коллегии Министерства доходів и сборов сообщил министр А. Клименко.

«Одним из серьезных вызовов для нас является контрабанда. Многие неучтенные товары в портах вывозятся и ввозятся без уплаты пошлины. Мы занимаем в этом вопросе жесткую позицию – контрабанде не место на нашей границе. Вскоре будут созданы специальные межрегиональные группы, и я прошу вас содействовать их работе», – заявил министр, обращаясь к руководителям подразделений и региональных управлений Миндоходов.

Он добавил, что основным методом противодействия контрабандистам станут высокотехнологичные инструменты. «Да, мы не можем поставить инспектора у каждого транзит-

ного или импортируемого груза, и поэтому делаем ставку на современные IT-решения и дистанционный контроль», – подчеркнул А. Клименко.

С целью повышения эффективности борьбы с контрабандой Министерством в рамках операции «Госграница-2013» начата специальная операция «Тайный покупатель», в ходе которой будут проводиться мероприятия, направленные на фиксацию противоправных действий участников ВЭД, а также должностных лиц таможенных и других государственных органов (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 19.06).

О двустороннем сотрудничестве Украины и Литвы в борьбе с преступностью и обеспечении общественной безопасности, а также обмене приобретенным опытом шла речь во время встречи министра внутренних дел Украины В. Захарченко и генерального комиссара полиции Литовской Республики С. Сквернелиса 18 июня.

По словам министра, эта встреча свидетельствует об общем желании сотрудничать в сфере борьбы с преступностью и обеспечении охраны общественного порядка. Ведь в литовской полиции и украинской милиции есть много общих направлений в работе: борьба с кибер-преступностью, с незаконным оборотом наркотиков, с преступностью в сфере экономики, защита интеллектуальной собственности и другие.

«Очень важной частью сотрудничества и обмена опытом для нас является сфера обеспечения охраны общественного порядка и безопасности во время спортивных массовых мероприятий. Это и опыт проведения Евро-2012 и опыт Евробаскета», – обратился к коллегам министр.

В свою очередь С. Сквернелис поблагодарил за возможность наладить еще более тесные отношения между ведомствами. Ведь, по его словам, общение должно быть на разных уровнях, и это крайне важно. Сотрудничать должны как руководители, так и рядовые работники полиции или милиции различных служб Украины и Литвы.

Актуальной темой для обсуждения стало обеспечение безопасности граждан во время массовых мероприятий. Интересным для украинских правоохранителей стало то, что во время массовых мероприятий в Литве участникам акций нельзя подходить к дому правительства, парламента и здания, где работает президент, ближе, чем на 75 м, а к другим государственным структурам – на 25 м. Если же обеспечить своими силами правопорядок во время акций литовские полицейские не в состоянии, они могут приглашать полицейских из других стран ЕС, которые, участвуя в такой деятельности, приобретают статус, права и обязанности литовского полицейского.

В. Захарченко и других представителей МВД очень заинтересовал факт существования в Литве контактных полицейских, то есть полицейских для диалога. Они не имеют ни оружия, ни каких-либо спецсредств. Их основные функции – общение и помощь гражданам.

В конце встречи стороны выразили надежду на дальнейшее плодотворное сотрудничество (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 18.06).

ПОЛІТИКА

Украина лучше подготовлена к партнерству с Евросоюзом, чем многие другие бывшие республики СССР, которые уже стали членами ЕС.

Подписание Соглашения между Украиной и ЕС, которое запланировано на ноябре нынешнего года в Вильнюсе, имеет стратегическое значение для Евросоюза. Об этом в Брюсселе, на конференции об отношениях ЕС и Украины, при участии представителей Еврокомиссии и украинских депутатов, заявил экс-председатель Европейской комиссии Р. Проди.

По его словам, подписание Соглашения об ассоциации и свободной торговле в этом году является стратегической возможностью для ЕС. Он выразил уверенность, что Соглашение, поможет построить мост между Россией и ЕС и в этом

контексте, по мнению Р. Проди, статус наблюдателя Украины в Таможенном союзе совместим с подписанием соглашения об ассоциации с Евросоюзом.

Он также выразил надежду, что накануне саммита ЕС в Вильнюсе дело Ю. Тимошенко будет решено. Сотрудник Генерального директората Европейской комиссии по экономическим и финансовым делам А. Пападопулос, который также присутствовал на конференции, заявил, что подписание Соглашения способствовать экономическим реформам в Украине. По его словам, оно станет якорем тесной интеграции Украины с ЕС и создаст более подробную дорожную карту для адаптации к европейским нормам (*УРА-Информ (http://ura-inform.com)*). – 2013. – 19.06).

24 червня в Люксембурзі відбудеться Рада з питань співробітництва України та ЄС. Про це сказав на брифінгу заступник директора департаменту інформаційної політики МЗС В. Зварич, передає кореспондент УНН.

Дипломат зазначив, що делегацію України на цьому заході очолить Прем'єр-міністр України М. Азаров, а сторону ЄС верховний представник ЄС з питань закордонних справ та політики безпеки баронеса К. Ештон. «Сторони мають намір розглянути актуальні питання у відносинах між Україною та ЄС, у тому числі і стан виконання домовленостей саміту Україна – ЄС, який відбувся у лютому цього року, у тому числі в контексті підготовки до підписання Угоди про асоціацію», – повідомив В. Зварич.

Нагадаємо, Рада з питань співробітництва між Україною та ЄС здійснює контроль за виконанням УПС та «розглядає будь-які значні питання, що виникають в рамках Угоди, та будь-які інші двосторонні або міжнародні питання, що становлять взаємний інтерес».

Рада з питань співробітництва може також виносити необхідні рекомендації за погодженням між двома сторонами.

Засідання ради проводяться на рівні міністрів один раз на рік, а також коли цього вимагають обставини (*Українські Національні Новини (http://www.unn.com.ua)*). – 2013. – 19.06).

Венецианская комиссия похвалила Украину за судебную реформу Украина делает успехи в оптимизации работы судебной ветви власти.

Такое мнение в эксклюзивном комментарии для телеканала БТБ высказал Т. Маркерт, секретарь Венецианской комиссии. Он напомнил, что реформирование судеоустройства в Украине – одно из ключевых условий для подписания Соглашения об ассоциации с Евросоюзом, которое может состояться на вильнюсском саммите «Восточное партнерство» в ноябре текущего года.

В частности Т. Маркерт позитивно оценил возможность внесения изменений в Конституцию Украины, которые исключат Верховную Раду из процесса назначения судей. Эти новшества разработала Конституционная ассамблея. «Позитивный момент состоит в том, – сказал секретарь Венецианской комиссии, – что испытательный срок для судей отменят, и их не нужно будет утверждать в Раде после пяти лет работы». Более качественным в будущем, по мнению Т. Маркерта, станет и состав Высшего совета юстиции – в него будут входить судьи, избранные другими судьями. «Украина учла предложенные Венецианской комиссией ранее рекомендации об усовершенствовании избирательной и судебной системы», – сказал Т. Маркерт (*УРА-Информ (<http://ura-inform.com>)*). – 2013. – 19.06).

Фракция «Батьківщина» обратилась к народному депутату А. Гриценко с требованием сложить депутатский мандат. Об этом сообщила пресс-служба одноименной партии, передает NewsOboz.org со ссылкой на Gazeta.ua.

Согласно информации, такое решение было принято на заседании фракции 17 июня после внутрифракционной дискуссии вокруг действий А. Гриценко, «которые противоречат соглашению о непротивостоянии оппозиционных политических сил и которые свидетельствуют о его активном участии в информационно-войне власти против оппозиции».

«Ни один из народных депутатов, присутствующих на заседании, не проголосовал против такого решения, четыре воздержались, остальные проголосовали “за”», – говорится в сообщении.

Как известно, депутат фракции «Батьківщина» А. Гриценко неоднократно выступал с критикой оппозиции (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 19.06).

Решение оппозиции о возможном дальнейшем блокировании работы Верховной Рады будет зависеть от действий Партии регионов. Об этом сказал лидер фракции «Батьківщина» А. Яценюк, отвечая на вопрос журналистов, будет ли блокировать еще оппозиция работу ВР до 5 июля (последний день текущей сессии ВР).

Напомним, 6 и 7 июня оппозиционные фракции заблокировали трибуну ВР, требуя, чтобы Президент лично представил в парламенте ежегодное послание, текст которого в печатной форме был роздан депутатам (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 19.06).

В президентском рейтинге В. Янукович набирает в первом туре 18,1 %, В. Кличко – 16,2 %. Об этом свидетельствуют данные социологического исследования, проведенного центром «Социс».

Опрос показал, что украинцы демонстрируют достаточно высокий уровень электоральной активности, ведь около 70 % избирателей готовы или скорее готовы принять участие в волеизъявлении. При этом тех, кто противоположного мнения – около 21 %. Относительно президентских выборов, то электоральные ориентации украинского разделились следующим образом.

Если бы выборы Президента Украины состоялись в ближайшее воскресенье, кандидатуру действующего Президента Украины В. Януковича поддержало бы большинство избирателей – 18,1 %. Вторую позицию занимает В. Кличко – 16,2 %, а третью А. Яценюк – 9,7 %. Ю. Тимошенко в гипотетический список

кандидатов в президенты не вносилась. За О. Тягнибока проголосовало бы 5,5 % избирателей, за П. Порошенко – 4,1 %. Около трети избирателей заявляют, что не знают за какого кандидата отдали бы свой голос и вообще пришли бы на выборы.

Относительно политических симпатий среди партий, то электоральные ориентации украинского разделились следующим образом: первое место занимает Партия регионов и получает 17,3 % поддержки избирателей, ВО «Батьківщина» на данный момент занимает вторую позицию – 15,9 %, партия УДАР – 12,4 %, Коммунистическая партия Украины, так же как и ВО «Свобода» имеют достаточно устойчивую и значительную поддержку населения – 5,1 и 6,1 % соответственно. Другие партии набирают меньше одного процента поддержки избирателей.

Следует отметить, что около 40 % избирателей заявляют, что не знают за кого будут голосовать и вообще придут ли на избирательные участки в день проведения выборов в Верховную Раду Украины, если бы они состоялись в ближайшее время.

Опрос проводился в период с 21 мая по 3 июня 2013 г. по всей территории Украины методом личного интервью по месту жительства респондентов. Метод отбора респондентов – квотная выборка (по признакам возраст и пол). Всего было опрошено 2004 респондентов в возрасте от 18 лет и старше, выборка репрезентативна в целом для Украины по показателям возраста, пола и размера населенного пункта (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>). – 2013. – 19.06).

Если бы президентские выборы в Украине проходили уже сейчас, то наибольшее количество голосов избирателей – 16 % – получил бы лидер партии УДАР В. Кличко. За действующего президента В. Януковича, в свою очередь, отдали бы свои голоса только 14 % украинцев. Учитывая традиционно большое количество неопределившихся, подобный результат, как пишет обозреватель немецкого издания Die Welt Г. Гнаука, можно расценивать «в качестве очень важного сигнала».

Правда, сам В. Кличко, говорится далее, еще не определился, будет ли он принимать участие в президентских выборах 2015 г. или нет. Оппозиция, как заявил политик, «определится

с кандидатурой единого кандидата уже к весне 2014 г.». Также в 2015 г., отмечает издание, состоятся выборы мэра Киева.

Больше всего, отмечает издание, В. Кличко популярен у молодых избирателей в западных и центральных областях Украины. Очень важное значение, по мнению одного киевского социолога, имеет то, что В. Кличко принимает личное участие в акциях оппозиции. «Его избирателям нужен экшн», – считает социолог.

Как известно, остальные политики набирают меньшее количество голосов. Соратник отбывающей тюремное наказание Ю. Тимошенко А. Яценюк набирает 9,5 % голосов избирателей, кандидат от националистов – 6 %, а коммунист – около 4 % (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 19.06).

19 июня около 18:00 часов в Киеве возле Киево-Могилянской академии произошла драка между представителями левых сил и активистами ВО «Свобода». На 17:00 часов была назначена встреча студентов Могилянки с нардепом И. Фарион, которая должна была прочитать лекцию (NR2.ru: <http://www.nr2.ru/kyiv/444895.html>).

Под стенами Могилянки с протестом собралось около 25 молодых людей от левых сил, которые демонстрировали плакат с текстом оскорбительного содержания. Это возмутило националистов, началась драка. Один из участников потасовки использовал слезоточивый газ.

В драку вмешалась милиция и задержала одного из «свободцев». Двое других легли под машину милиции, чтобы не дать его увезти. В результате их тоже задержали. В общей сложности милиция задержала девять человек, все – активисты ВО «Свобода».

По словам руководителя пресс-службы киевской организации «Свободы» К. Бабенцова, нескольких националистов во время транспортировки побили милиционеры.

Позже, по информации ВО «Свобода», задержанные были отпущены (NR2.Ru (<http://www.nr2.ru/kyiv/444895.html>). – 2013. – 19.06).

ЕКОНОМІКА

Фонд держмайна планує у 2013 р. продати ПАТ «Одеський припортовий завод» та ВАТ «Турбоатом». Про це йдеться в єдиному плані-графіку продажу державних пакетів акцій до кінця 2013 р., що розміщений на сайті відомства.

Згідно з документом, у грудні 2013 р. на продаж буде виставлено 99,567 % акцій «Одеського припортового заводу» 75,224 % акцій «Турбоатому».

У документі також зазначено, що продаж цих підприємств відбудеться в разі прийняття відповідного рішення Кабміном (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2013. – 19.06).

Утвержден показатель средней заработной платы (дохода) в среднем на одно застрахованное лицо в сумме 2932 грн 06 коп.

Этот показатель будет применяться при определении коэффициента заработной платы за апрель 2013 г. при назначении пенсий согласно Закону Украины «Об общеобязательном государственном пенсионном страховании» (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 19.06).

В Украине продолжают действовать программы поддержки животноводства.

Так, за первые четыре месяца года государство передало крестьянам 91,8 млн грн дотации за сохранность молодняка КРС, 8,6 млн грн – за сдачу на убой КРС и свиней, а также компенсировала 5,2 млн грн – за приобретение установки индивидуального доения. Всего по этим программам сельхозпроизводители получают 105,6 млн грн. Об этом сообщил министр аграрной политики и продовольствия Н. Присяжнюк.

«Государство и впредь выплачивает дотации за сохранение и содержание молодняка КРС, за сдачу на убой свиней и КРС,

а также частично компенсирует затраты на приобретение установки индивидуального доения. Таким образом, государство поощряет содержать скот и реализовывать его на убой на специализированные предприятия, как это делается в цивилизованных странах. И мы видим, что участие в этих программах принимают все больше сельхозпроизводителей – крестьян, фермеров и кооператоров», – отметил министр.

По состоянию на 1 мая, государство частично компенсировало затраты на закупку установки индивидуального доения. Так, по состоянию на 1 мая на возмещение стоимости установки претендовали 1204 крестьянина, которым перевели 5,2 млн грн.

Н. Присяжнюк также отметил, что государственные программы поддержки животноводства дают свои результаты: «Так, в прошлом году, впервые за годы независимости, стабилизировалось поголовье КРС. А уже по состоянию на начало июня текущего года оно выросло на 3,2 % по сравнению с соответствующей датой 2012 г. Поголовье же свиней возросло на 4,8 %». «Поэтому государство и Минагрополитики и дальше будут продолжать такую поддержку отрасли», – сказал он (*Електронні Віснi* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 18.06).

Фонд госимущества сообщил о начале подготовки к продаже контрольных пакетов акций пяти энергопоставляющих компаний. Об этом пишет «РБК-Украина» со ссылкой на печатный орган ФГИ «Ведомости приватизации».

Как ожидается, в сентябре на продажу будут выставлены 50,9 % «Тернопольоблэнерго», 60,25 % «Запорожьеоблэнерго», 60,001 % «Харьковоблэнерго», 65 % «Николаевоблэнерго» и 65,009 % «Хмельницкоблэнерго».

Конкурсы состоятся в рамках третьего этапа приватизации предприятий отечественной электроэнергетики. Она также затронет компании «Воыньоблэнерго» и «Донбассэнерго». Первый этап состоялся в 2001 г., второй – в 2011–2012 гг., когда ФГИ продал пакеты акций девяти энергокомпаний (в ос-

новном – ДТЭКу Р. Ахметова), от продажи которых в бюджет поступило около 5,3 млрд грн.

Напомним, план по приватизации на 2013 г. предусматривает продажу госимущества на 10,9 млрд грн. Однако за первые пять месяцев этот план не был выполнен и на 1 % (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2013. – 19.06).

На сегодняшний день тариф на водоснабжение должен быть увеличен на 6,5 %, а водоотведение – на 6,8 % до экономически обоснованного уровня. Об этом сообщил в ответе на запрос начальник управления экономики систем жизнеобеспечения Министерства регионального развития, строительства и жилищно-коммунального хозяйства Д. Моисеев.

«Минрегион посчитал, что при условии изменения в 2013 г. цен на электроэнергию на 8 %, уровня минимальной заработной платы на 7,4 %, а также учитывая инфляционные процессы, размер тарифов на водоснабжение должен быть изменен на 6,5 %, а водоотведение – на 6,8 %», – сказал чиновник.

В Минрегионе констатировали, что по расчетам Национальной комиссии регулирования рынка коммунальных услуг Украины действующие тарифы на коммунальные услуги не отвечают экономически обоснованному уровню.

Д. Моисеев отметил, что средневзвешенный действующий тариф для населения на водоснабжение-водоотвод составляет 3,63 грн за куб. м без НДС. При экономически обоснованном уровне – 5,94 грн. Уровень возмещения составляет 61,1 % (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 19.06).

Запорожскую АЭС оборудуют современной установкой по сжиганию твердых отходов.

Строящийся на Запорожской АЭС комплекс по переработке твердых радиоактивных отходов (РАО) вскоре пополнится современной установкой сжигания датского производства. Преимущество комплекса заключается в том, что новое оборудование полностью соответствует последним мировым тенденциям в сфере обращения с РАО. На сегодня оно является самым со-

временным оборудованием из представленных на рынке ведущими мировыми фирмами, работающими в этой области.

Среди украинских атомных электростанций Запорожская АЭС является единственной, которая имеет установку сжигания твердых РАО, и совсем скоро будет первой, имеющей в эксплуатации такую современную технику. Среди ее неоспоримых преимуществ следует отметить то, что новая установка спроектирована с учетом жестких европейских и украинских экологических норм, поэтому как эксплуатация самого оборудования, так и получаемый в результате сжигания продукт будут безопасными.

Запорожская АЭС – крупнейший энергетический объект в Украине и Европе. В последние годы станция вырабатывает около 50 % всей электроэнергии, производимой атомными станциями Украины, и более 22 % от общей выработки электроэнергии в стране (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 19.06).

Азербайджан не заинтересован в участии Украины в проекте строительства Трансанатолийского газопровода (TANAP), заявили власти страны. Для Киева этот проект мог стать одним из способов снизить зависимость от «Газпрома» в поставках энергоносителей.

Так, министр промышленности и энергетики Азербайджана Н. Алиев заявил, что страна не заинтересована в участии Украины в проекте строительства Трансанатолийского газопровода.

«Трансанатолийский газопровод – это газопровод стран-участников и производителей газа. Я просто не вижу целесообразности участия Украины. Ведь страна – не производитель газа, а газопровод проходит по ее территории», – пояснил он.

В декабре 2011 г. Азербайджан и Турция подписали меморандум о взаимопонимании относительно создания консорциума для строительства Трансанатолийского газопровода. Трубопровод протяженностью около 2 000 км планируется проложить из Азербайджана через Грузию в Турцию и далее

в страны Европы. Его пропускная способность на первой стадии составит 16 млрд куб. газа в год, из которых 6 млрд куб. будут использоваться турецкими потребителями, а 10 млрд куб. – поставляться в европейские страны.

О намерении Украины участвовать в строительстве Транс-анатолийского газопровода осенью прошлого года заявил Премьер-министр Н. Азаров. По словам тогдашнего главы Минэнерго Ю. Бойко, Украина вела переговоры о предполагаемом участии в проекте TANAP с Турцией и Азербайджаном с возможной поставкой газа по этому трубопроводу до Болгарии, а потом через территорию Румынии в Украину.

В Минэнерго заявления Азербайджана официально не комментируют. Однако источник в министерстве признает, что часть инициатив по диверсификации поставок газа не оправдали себя. «С другой стороны, нам удалось договориться о ре-экспорте газа из ЕС. Кроме того, мы заключили соглашение о разработке месторождений сланцевого газа с Shell, а «Черноморнефтегаз» стал наращивать объемы добычи топлива», – отмечает член наблюдательного совета «Нефтегаза Украины» К. Бородин (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>)). – 2013. – 19.06).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Государственный долг Украины на конец 2012 г. составляет 515 млрд грн. Об этом сказал министр финансов Ю. Колобов.

По словам министра, благодаря «качеству управления финансами, долг удалось сократить на 27,8 %». Ю. Колобов проинформировал, что на конец 2012 г. гарантированный долг составил 399,2 млрд грн.

Министр также отметил, что на конец 2012 г. средний срок погашения обязательств по госдолгу составлял 5,1 года, тогда как на начало года эта цифра составляла 4,1 года.

Как сообщалось, Министерство финансов Украины обнародовало данные, согласно которым совокупный государственный

ний и гарантированный государством долг увеличился на 30 апреля и составил 69 млрд 234 млн 676,78 тыс. дол. (*Українские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 19.06).

Державний бюджет 2012 р. повністю не виконано як по доходах, так і по видатках. Про це на засіданні парламенту сказав голова Рахункової палати Р. Магута, передає кореспондент УНН.

За його словами, бюджет 2012 р. за доходами виконано на 90,3 %, а до скарбниці вдалося зібрати 346 млрд грн. Видатки з бюджету виконані на 95,2 %. До бюджету вдалося залучити 395,6 млрд грн, а до Загального фонду бюджету 343,5 млрд грн.

Серед причин не виконання видатків бюджету Р. Магута називає тривале проведення тендерних процедур, розірвання договорів з бюджетниками.

Нагадаємо, дефіцит державного бюджету України за підсумками минулого року досяг 53,4 млрд грн (6,7 млрд дол.), або 3,8 % ВВП, що вдвічі перевищило спочатку запланований на рік показник розмір дефіциту в 2011 р. (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 18.06).

Влада знову повернулася до нарощування дефіциту й боргів. Про це заявив народний депутат від фракції УДАР В. Пинзеник. «Минулорічний бюджет відродив дуже небезпечну тенденцію нарощування боргу. Цю, вже історичну тенденцію можна було б не згадувати, якби вона не повторилася цьогоріч», – наголосив В. Пинзеник.

Депутат зазначив, що перша версія закону про Державний бюджет передбачала дефіцит у 25 млрд грн, водночас 38 «поліпшень» закону підняли цю цифру до 38,8 млрд грн. «У поданому звіті ця цифра у два рази перевищує початкову – 53,4 млрд грн, або 3,8 % ВВП. А за моїми оцінками, реальний дефіцит минулого року складає майже 70 млрд грн, або 5 %. Та й ця цифра не кінцева», – зазначив В. Пинзеник.

Політик заявив, що з середини минулого року українці стали свідками постійної відсутності коштів на рахунках уряду і як наслідок – невиконання бюджетних зобов'язань. «Хочу нагадати, що у парламенті “гуляє” законопроект, який передбачає виплату зобов'язань минулого року векселями» – сказав народний депутат.

В. Пинзеник також зазначив, що доходи бюджету цього року мають зрости на 9,2 %, водночас за результатом п'яти місяців приріст складає лише 2,4 %. «Недобір коштів складе 20–25 млрд грн. Бюджетна дірка тільки з цієї причини виявиться у 1,5 раза більшою, ніж затверджена», – спрогнозував політик.

«У цій ситуації уряду треба припинити сіяти ілюзії щодо якихось невідомих ресурсів, які мають бути поділені при перегляді бюджету. Чесна, відповідальна політика потребує іншого – секвестру бюджету та закриття різного роду лазівок в оподаткуванні. П'ятий рік я закликаю владу – припиніть вести країну борговою дорогою, припиніть нарощування боргового зашморгу!», – наголосив В. Пинзеник (*Сайт партії УДАР* (<http://klichko.org/ua>). – 2013. – 18.06).

Українці, уезжаючі за границю в пошуках роботи, частіше всього знаходять її в Росії, Польщі і Італії. Об этом во время пресс-конференции заявили представители Национального форума профсоюзов Украины и Международной организации украинцев «Четвертая волна».

В ходе пресс-конференции ее участники привели статистику, согласно которой число украинцев, работающих в России, по официальным данным, составило на конец 2012 г. 496,1 тыс. человек (42,7 % от общего числа уехавших на заработки), в Польше – 167,8 тыс. человек (14,4 %), в Италии – 153,3 тыс. человек (13,2 %).

«Раньше пальму первенства держала Италия. Сейчас – Россия и Польша. Но это официальные данные. Если принимать во внимание, сколько украинцев работают нелегально, то Италия все равно на первом месте», – сообщил руководитель Международной организации украинцев «Четвертая волна»

В. Рябенко. При этом он подчеркнул, что с прошлого года в перечень стран, куда уезжают украинцы, вошла Беларусь. «Сейчас украинцы ездят даже в Беларусь. Это значит, что в Беларуси выгоднее работать. Да, это во многом челночные поездки, на сезонные работы, но там есть гарантия получить зарплату», – подчеркнул В. Рябенко.

При этом он обратил внимание, что, независимо от страны пребывания, главной проблемой, с которой сталкиваются украинцы за рубежом – фактическое отсутствие социальных гарантий. «Проблема – социальная защита трудовых мигрантов и членов их семей. Украина не ратифицировала пять конвенций МОТ и одну конвенцию ООН. Отсутствие таких документов не позволяет подписывать двухсторонние договоры с другими странами, например, о пенсионном обеспечении и других формах социальной защиты», – подчеркнул В. Рябенко.

Напомним, ранее представители общественности призывали власти активизировать работу по созданию рабочих мест и подписанию соглашений об избежании двойного налогообложения. По их мнению, создание в Украине новых рабочих мест, а также активизация государства в сфере заключения соглашений об избежании двойного налогообложения доходов граждан со странами ЕС и другими государствами, где живут и работают украинские граждане, позволит усилить социальную защиту украинских гастарбайтеров и сократить миграционные потоки украинцев за рубеж (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 18.06).

В мае текущего года уровень безработицы в Украине снизился на 0,1 %, составил 1,8 %, сообщает Государственная служба статистики Украины.

В Государственной службе занятости в этом месяце было зарегистрировано 501 тыс. безработных, из которых 384,3 тыс. человек получают пособие по безработице. Напомним, что в апреле официальный показатель безработицы упал на 0,1 п. п. до 1,9 %, а на 1 мая в Госслужбе занятости на учете стояли 534,7 тыс. нетрудоустроенных граждан.

Средний размер пособия на одного безработного в прошлом месяце равнялся 1 тыс. 119 грн. Количество безработных среди городского населения составило 308,9 тыс. человек, среди сельского – 192,1 тыс.

Напомним, официальный уровень безработицы в Украине – один из самых низких в мире. Из-за устаревшей методики подсчета, уже долгое время он колеблется на уровне 2 %, в то время как во всех развитых странах мира он достигает рекордно высоких показателей.

Так, уровень безработицы в государствах, входящих в Организацию экономического сотрудничества и развития (ОЭСР), в апреле остался на уровне предыдущего месяца и составил 8 %, говорится в сообщении ОЭСР.

При этом различия в показателях отдельных стран остаются значительными. Так, в еврозоне показатель возрос на 0,1 п. п. – до рекордных за всю историю 12,2 %, на 1,3 п. п. превысив пиковый показатель середины 1990-х годов.

Безработица в Канаде и Японии в апреле осталась на прежнем уровне – 7,2 и 4,1 % соответственно, тогда как в США и Южной Кореи доля безработных граждан сократилась на 0,1 п. п. – до 7,5 и 3,1 % соответственно.

Между тем, более актуальные майские данные указывают на рост безработицы в США на 0,1 п. п. – до 7,6 %, и на ее сокращение в Канаде на 0,1 п. п. – до 7,1 % (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2013. – 18.06).

Украину покидает очередная компания с иностранными инвестициями. Ею стала немецкая сеть строительных гипермаркетов Praktiker. Вместе с Украиной Praktiker покидает рынки Турции и Люксембурга.

В немецком офисе компании сообщили, что Praktiker AG находится в глубоком процессе реструктуризации, поэтому целенаправленно избавляется от убыточных активов. «Два года назад нам пришлось закончить с Албанией, в этом году – закрыть бизнес в Турции и принять решение об уходе из Украины», – объяснил представитель компании Г. Гюнтер.

«На нашу экспансию в Восточной Европе повлиял финансовый и экономический кризис, из-за чего в той или иной мере она была приостановлена», – отметил он (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2013. – 19.06).

Президент Кипра попросил лидеров еврозоны пересмотреть условия выделения помощи стране в размере 10 млрд евро, так как Кипр, скорее всего, не сможет их выполнить. Текущие условия наносят вред экономике страны и банковской системе даже больший, чем ожидалось.

Президент Кипра Н. Анастасиадис считает, что реструктуризация двух крупнейших банков страны была «реализована без тщательной подготовки» и уничтожила оборотные средства многих компаний, а требуемые меры беспрецедентного контроля за движением капитала вредят экономике.

«Экономика загнана в глубокую рецессию, что приведет к дальнейшему росту безработицы и все более сложной финансово-бюджетной консолидации, – написал Н. Анастасиадис лидерам ЕС и МВФ. – Я призываю вас рассмотреть возможности для того, чтобы определить жизнеспособную перспективу для Кипра и его народа». Он попросил отказаться от реструктуризации и частичного слияния двух крупнейших банков, на которые приходится 80 % банковского сектора Кипра. Высокоставленный чиновник еврозоны, непосредственно участвующий в переговорах, отметил, что министры финансов обсудят это письмо на заседании в четверг, 20 июня.

«По существу, он просит о полной отмене программы», – сказал он и добавил, что в неподготовленности к программе спасения частично виновно правительство Н. Анастасиадеса, которое первоначально отклонило пакет спасательных мер.

Напомним, что для получения помощи от международных кредиторов властям Кипра пришлось согласиться с тем, что Bank of Cyprus должен провести реструктуризацию, в результате которой потери вкладчиков с размером вклада более 100 тыс. евро составят около 30 %. Второй по размеру банк, Laiki, должен будет полностью закрыться, а потери будут ком-

пенсированы только владельцам вкладов размером менее 100 тыс. евро. Это уже повлекло за собой снижение рейтингов самих банков до дефолтного уровня и снижение рейтингов Кипра (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 19.06).

Споживчі ціни в США в травні 2013 р. підвищилися на 0,1 % до квітня поточного року, показує інформація Бюро трудової статистики країни, передає УНН з посиланням на американські ЗМІ.

Експерти очікували зростання споживчих цін у США в травні на 0,2 % після зниження на 0,4 % у квітні. У річному вирахуванні інфляція в країні прискорилася в травні, як і очікувалося, з 1,1 до 1,4 %.

Індекс споживчих цін у США з урахуванням сезонності (зі складу споживчого кошика виключені продукти харчування та енергоносії) у травні виріс з 100,1 до 100,2 %, виправдавши очікування.

Як повідомлялося, президент США Б. Обама вважає, що в 2013 р. американську економіку, цілком імовірно, очікує стабільне зростання, який сприятиме підвищенню рівня зайнятості (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 18.06).

Международный валютный снизил прогноз роста ВВП в России с 3,4 до 2,5 % в 2013 г. и с 3,8 до 3,25 % в 2014 г. Об этом стало известно 18 июня после завершения визита в Москву миссии сотрудников МВФ и ее встреч с министром финансов РФ А. Силуановым и председателем российского Центробанка С. Игнатьевым.

По итогам консультаций глава миссии А. Спиллиберго сделал заявление о ближайших экономических прогнозах России. В заявлении МВФ, в частности, говорится, что «экономический рост в России замедлился, при этом инфляция остается высокой. Экономическую активность сдерживают снижение инвестиций и внешнего спроса. В то же время эко-

номика функционирует на уровне потенциала, при этом показатели безработицы достигли исторического минимума, а степень загрузки мощностей – высокого докризисного уровня».

Миссия также спрогнозировала к концу 2013 г. незначительное снижение инфляции потребительских цен до верхней границы установленного Центробанком России целевого диапазона на уровне 5–6 % и, при отсутствии дополнительных мер, выше установленного на 2014 г. целевого диапазона в 4–5 %. Для замедления темпов инфляции МВФ посоветовал Центробанку ужесточить денежно-кредитную политику.

В апреле МВФ уже снижал прогноз роста ВВП в России в 2013 г. с 3,7 до 3,4 %. В тот раз организация оставила без изменений российский прогноз на 2014 г. Об этом сообщает Deutsche Welle (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>)). – 2013. – 19.06).

Чистый отток капитала из России ускорился в мае 2013 г. до 8 млрд дол. с 3,5–4 млрд дол. в апреле 2013 г. Об этом заявил заместитель министра экономического развития А. Клепач. Отвечая на вопрос, удастся ли по итогам 2013 г. уложиться в прогноз министерства по оттоку капитала в 30–35 млрд дол., он заявил: «Скорее будет выше (отток), но поворот тенденции все же должна быть».

Базовый сценарий денежно-кредитной политики российского центробанка предполагает чистый отток капитала в 2013 г. на уровне 10 млрд дол. При этом, по оценкам Минэкономразвития РФ, отток капитала в 2013 г. составит 30–35 млрд дол. Министерство не ожидает притока капитала и в 2014 г. В 2015 г., по оценкам ведомства, возможен приток капитала в объеме 10 млрд дол.

Как известно, за 2012 г. отток капитала из России составил 54,1 млрд дол. против 80 млрд дол. оттока в 2011 г. (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>)). – 2013. – 19.06).

В мае текущего года дефицит внешней торговли Японии составил рекордные для этого месяца 993,9 млрд иен (10,46 млрд дол.), такие данные обнародовало Министерство финансов страны.

Как стало известно, это самый крупный дефицит внешней торговли для мая с 1979 г., когда стала вестись подобная статистика в ее нынешнем виде.

Импорт составил 6,76 трлн иен (около 71 млрд дол.), это на 10 % выше, чем в том же месяце прошлого года. Напомним, в апреле текущего года Япония зафиксировала более слабый рост экспорта, чем ожидалось, поскольку преимущества ослабления курса иены еще не успели сказаться на внешней торговле в полной мере. Так, экспорт из страны поднялся в прошлом месяце на 3,8 % относительно апреля 2012 г., до 5,78 трлн иен, при прогнозировавшемся повышении на 5 %.

Импорт увеличился на 9,4 % – до 6,66 трлн иен. Дефицит внешней торговли в апреле сохранился в Японии десятый месяц подряд, что свидетельствует о недостаточном восстановлении экспорта для того, чтобы нивелировать рост импорта на фоне снижения японской иены и растущих потребностей в энергоносителях.

Напомним, ранее власти Японии одобрили новый раунд стимулирования экономики в размере 880,3 млрд иен (10,7 млрд дол.), принятый через месяц после предыдущего (*Минфин.com.ua (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 19.06*).